

DRAUGAS

PERIODICALS
November 3,
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADIENIS - WEDNESDAY, LAPKRIČIO - NOVEMBER 3, 1999

90-IEJI METAI

Nr.214
Kaina 50 c.

Centristai žengė lemiamą žingsnį „skyrybose“ su valdžia

Vilnius, lapkričio 2 d. (BNS) — Centro sąjungos pirmininkas Romualdas Ozolas antradienį pareiškė atsistatydinęs iš Seimo pirmininko pavaduotojo pareigų. Spaudos konferencijai salėje R. Ozolas žurnalistams pranešė įteikęs atsistatydinimo prašymą Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui.

„Paskutinė 'Williams International' kompanijos vedimo Lietuvos diena sudėliojo visus taškus ant Jūsų vykdytos politikos prasmę“, sakoma R. Ozolo pareiškimе V. Landsbergiui. „Pagrindinė išvada tokia: Lietuva, jos žmonės, jos turtą Jūs visada naudojote priemonę visų pirma savo problemoms spręsti. Niekada su tuo nesutikau, bet vis dar turėjau vilties. Jos nebeliko“, neslėpdamas savo susijaudinimo, sakė centristų vadovas, kurio pareiškimas sukūrė dramatišką įspūdį.

„Negaliu prisiimti jokios atsakomybės ir už Jūsų vadovaujamo Seimo politiką. Iki šiol jai prieštaravęs, dabar nuo jos atsiribojau juridiskai bei moraliskai“, sakė R. Ozolas.

Jis pabrėžė daugiau nekompetencijos savo atsistatydinimo priežastį, tačiau pabrėžė, jog tai „ne vien dėl 'Williams' klausimo sprendimo“.

Pasak jo, šeštadienį įvyks Centro sąjungos tarybos posėdis, kuriame bus svarstomas CS „perėjimas į savarankiškos opozicinės partijos statusą“.

R. Ozolas pareiškė telefonu kalbėjęs su Teisingumo ministru Gintaru Balčiūnu, kurio prašęs apsispręsti dėl tolesnio dalyvavimo vyriausybėje. R. Ozolas pabrėžė, kad G. Balčiūno apsisprendimas bus padarytas „laisva valia“, tačiau jo rezultatai bus įvertinti pagal Centro sąjungos statutą.

Opozicinės LDDP ir Socialdemokratų partija ne vieną kartą kritikavo centristus „sėdint ant dviejų kėdžių“, „ieškant trečiojo kelio“.

Spaudos konferencijai salėje

Romualdo Ozolo atsistatydinimas — taktinis žingsnis

Vilnius, lapkričio 2 d. (Elta) — „Tai taktinis žingsnis, manant, kad jau dabar patogu momentas pereiti į visišką opoziciją, susiblokuoti su kairiuoju sparnu ir kautis dėl valdžios“, komentodamas Centro sąjungos pirmininko Romualdo Ozolo atsistatydinimą iš Seimo vicepirmininko pareigų, sakė Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis.

Jo nuomone, Centro sąjunga neturėtų uždrausti dirbti vyriausybėje savo sąjungos nariui teisingumo ministru Gintarui Balčiūnui. Draudimas gerai dirbančiam G. Balčiūnui, Seimo vadovo nuomone, būtų vertintinas kaip „visiškai nevalstybiškas ir nekonstruktivus Centro sąjungos elgesys“.

Eltos žiniomis, užimti antradienį atsistatydinusio Seimo vicepirmininko R. Ozolo postą buvo siūloma Centro frakcijos nariui Virginijui Martišauskui.

buvęs LDDP vadas Česlovas Jursėnas pareiškė „negalįs nesveikinti R. Ozolo sprendimo, nes dabar opozicijos Seime bus daugiau“. R. Ozolas pataisė kolegą, kad „kokiškos opozicijos Seime bus daugiau“.

Seimo pirmininkas iki šiol turėjo pirmąjį pavaduotoją konservatorių Andrių Kubilių bei tris pavaduotojus — konservatorių Arvydą Vidžiūną, krikščionių demokratą Feliksą Palubinską bei centristą R. Ozolą.

Centristų vadovas Romualdas Ozolas, pasitraukdamas iš Seimo pirmininko pavaduotojo posto, atsisakys ir šioms pareigoms derantių priedų. BNS žiniomis, R. Ozolas paprašė Seimo kanceliarijos vadovybės surasti jam paprastą darbo kabinetą su Seimo nario darbui būtina įranga — kompiuteriu, telefonu ir pan.

Iki šiol R. Ozolas užėmė erdvę kabinete su priimamųjų ir patarėjų kabineto Seimo pirmuosiuose rūmuose, taip pat naudojosi tarnybinio automobilio su vairuotoju paslaugomis. Dabar centristų vadovas paprašė kanceliarijos, kad esant reikalui, iš tarnybinio garžo gautų užsaisakytą transporto priemonę. Šia galimybe naudojasi ir kiti patys automobilį nevairuojantys Seimo nariai.

R. Ozolui atsistatydinus iš Seimo pirmininko pavaduotojo pareigų, nuo 5 vidutinių darbo užmokesčių (VDU) dydžio iki 3 VDU sumažės ir jo atlyginimas. R. Ozolas, kaip ir kiti parlamentarai ir toliau gaus 1 VDU dydžio išmoką raštinės reikmenims, pašto, ryšių išlaidoms.

Atsistatydino prezidento patarėja Elena Leontjeva

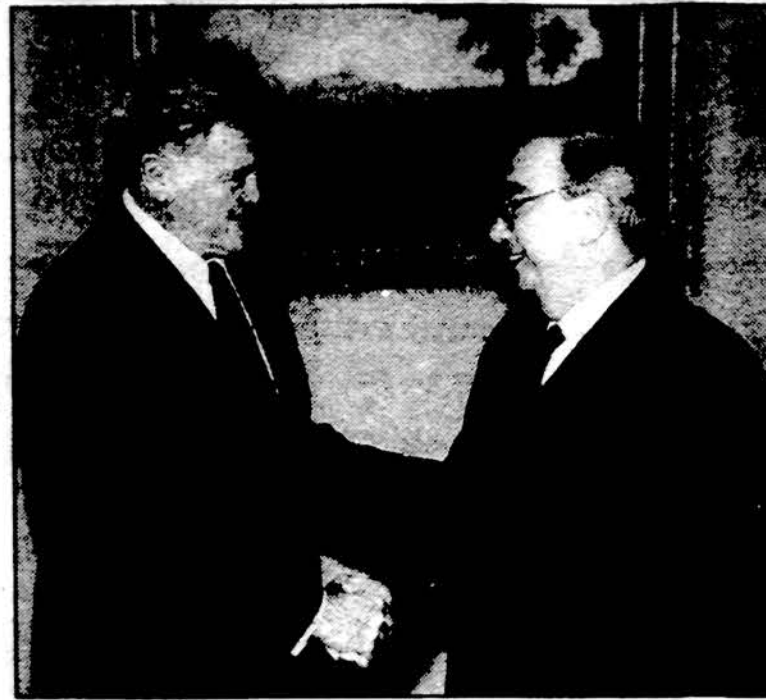
Vilnius, lapkričio 2 d. (Elta) — Lietuvos laisvosios rinkos instituto prezidentė Elena Leontjeva antradienį patvirtino, kad spalio 28 dieną pateikė atsistatydinimo pareiškimą prezidentui Valdui Adamkui.

E. Leontjeva teigia padariusi tai dar tuomet, kai nebuvo aišku, ar sutartys su „Williams“ bus pasirašytos.

Pagrindinė atsistatydinimo priežastimi ji nurodo tai, kad oficialioji Lietuvos politika vis labiau nutolo nuo laisvos rinkos principų, kad netinkamas valdžios veiksmas diskredituotų privatizavimą, Vakarų firmų investicijas, rinkos atvirumą.

E. Leontjeva teigia sutikusi dirbti su prezidentu visuomeniniais pagrindais jo kadencijos pradžioje, nes su juo sutarė siekti žmonių materialinės ir moralinės gerovės, pasitelkiant tik laisvos rinkos sprendimus.

Pusantrų metų išbuvusi prezidento patarėja ekonomiste sako, kad jos buvusios pareigos prezidentūroje varžė jos galimybes kovoti už laisvą rinką atvirai ir visomis priemonėmis. „Dėl mano parengtų Akcinių bendrovių įstatymo pataisų, kurių laukė visos imonės ir kurios šiandien oficialiai pripažintos teisingomis, tuomet buvau apkaltinta 'siaurais interesais'. Įsitikinau 'siaurais interesais' iš tikrųjų valdžios nepralaidumo žmonių reikalingoms refor-

Nuotr.: Vilniuje viešintis buvęs Rusijos ministras pirmininkas, dabar — Rusijos Federacijos politinio bloko „Otecestvo — vsia Rosija“ vadovas Jevgenij Primakov (dešinėje) susitiko su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi.

Buvęs Rusijos premjeras giria Lietuvą už elgesį su rusais

Vilnius, lapkričio 2 d. (BNS) — Vilniuje viešintis Rusijos rinkimų bloko „Tėvynė — visa Rusija“ vadas, buvęs ministras pirmininkas Jevgenij Primakov pagyrė Lietuvą už rusų tautinės mažumos problemų sprendimą, bet nepritarė pastangoms integruoti į NATO.

J. Primakov, antradienį skaitęs paskaitą Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute, sakė, kad Lietuva, Rusijos vertinimu, geriau nei kitos jos Baltijos kaimynės sprendžia vietos rusų problemas. Kaip žinoma, po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo priimtas pilietybės įstatymas sudarė kur kas liberalesnes sąlygas kitiems gauti valstybės pilietybę, nei Latvijoje ir Estijoje.

„Nusprendžiau, kad geriau galėsiu padėti žmonėms būdama nevalstybinio instituto, kurio tiesioginė ir vienintelė misija yra įgyvendinti laisvos rinkos principus, vadovė“, rašo E. Leontjeva pareiškimе.

„Nusprendžiau, kad geriau galėsiu padėti žmonėms būdama nevalstybinio instituto, kurio tiesioginė ir vienintelė misija yra įgyvendinti laisvos rinkos principus, vadovė“, rašo E. Leontjeva pareiškimе.

* Dėl vyriausybės kaitos šiemet jau antrą kartą atsistatydinimo pareiškimus turės rašyti „A“ lygio valdininkai. Iš pareigų spalio 27 d. atsistatydino vyriausybės kancelerė Dalia Kutraite, premjero atstovos spaudai Jonas Českuolis ir premjero patarėja Rūta Vanagaitė. Spalio 28 d. iš valstybės konsultantes finansų ir pinigų politikos klausimais pareigų atleista Vanda Laiconienė. Dar septyni premjero darbuotojai yra įteikę atsistatydinimo pareiškimus, tačiau laikinosios premjersės Irenos Degutienės paprašyti kol kas eiti savo pareigas. Paskyrus premjerą, jam atsistatydinimo pareiškimus privalės įteikti ministrai ir viceministrai, keturių departamentų vadovai, apskrities viršininkai ir jų pavaduotojai bei vyriausybės atstovai apskrityse — iš viso 103 „A“ lygio valdininkai.

J. Primakov taip pat sakė, kad Rusija neprieštarauja Lietuvos siekiams įsijungti į tarptautines ekonomines ir prekybos organizacijas, tačiau jis pakartojo Rusijos politikų nuolat reikiama priešiška Lietuvos norimai narystei NATO. „Mes žinome, ką reiškia NATO veikimai, ir nenorime, kad mūsų kaimynai priklausytų sąjungai“, sakė jis.

J. Primakov ragino Lietuvą plėsti dvišalius ekonominius ryšius su Rusija.

Populiarus Rusijos politikas Vilniuje teigė, kad dar nėra galutinai apsisprendęs, ar dalyvaus Rusijos prezidento rinkimuose. Pasak jo, sprendimas dėl kandidatavimo į prezidentus priklausys nuo gruodį vyksiančių rinkimų į Dūmą rezultatų bei kitų kandidatų į Rusijos vadovo postą. Savo galutinį sprendimą politikas žadėjo paskelbti kitų metų sausį. Rusijos prezidento rinkimai vyks 2000-ųjų gruodį.

Rusijos visuomenės nuomonės apklausose J. Primakov, kuriam dabar 70 metų, mini, tarp populiariausių politikų ir galimų kandidatų į valstybės vadovo postą.

* Valdancioji Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatorių) frakcija vieningai pritarė Andriaus Kubiliaus kandidatūrai į ministro pirmininko postą. Antradienį frakcijos posėdyje, pasak jos seniūno Arvydo Vidžiūno, buvo paliesti ir kiti klausimai. Užsiminta apie padėti, susidariusią Seimo vadovybę, Andriui Kubiliui iš pirmojo vicepirmininko pareigų pereinant dirbti į vyriausybės vadovus ir atsistatydinus vicepirmininkui Romualdui Ozolui. Pasak A. Vidžiūno, šiuo klausimu sprendimų neįimta.

* Seimo krikščionių demokratų partijos valdybos pirmininko pavaduotojas, parlamentarai Vytautas Bogušis sakė, kad visi frakcijos nariai vieningai pritarė konservatorių A. Kubiliaus kandidatūrai į ministrus pirmininkus. „Tai yra modernios politikos šalininkas. A. Kubiliaus nuostatos yra priimtinos Krikščionių demokratų frakcijai“, sakė V. Bogušis, pažymėdamas, kad krikščionys demokratai yra pasirengę dirbti ir teikti pasiūlymus dėl koreguotinos vyriausybės programos. (Elta)

„Williams“ pradeda pažinti su „Mažeikių naftos“ darbuotojais

Mažeikiai, lapkričio 2 d. (Elta) — Vienos didžiausių Lietuvoje imonių — „Mažeikių naftos“ susivienijimo valdymą perėmė JAV bendrovės „Williams International“ valdybininkai per artimiausią dvi savaites susipažins su imonės dabartinės administracijos darbuotojais ir spės, kaip toliau panaudoti jų patirtį versloje labui.

„Mažeikių naftos“ bendrovės naujasis generalinis direktorius Steve Hunkus antradienį susitiko su bendrovės visų padalinių vadovais ir paprašė jų atsakingai tęsti darbą.

Jis pabrėžė, jog imonei reikalingi gerai dirbantys žmonės, turintys patirties, naujų idėjų, kaip susivienijimui gauti pelno. S. Hunkus užsiminė apie būsimas bendrovės valdymo permainas, tačiau išsamiu jų nekommentavo, tik tvirtino, kad jų nebus daug.

Pastaruoju metu laikinai bendrovės generalinis direktorius pareigas ėjęs Vida Petrošienė nuo pirmadienio vėl dirba ekonomikos ir finansų direktore.

Referendumas dėl naftos ūkio privatizavimo įvyks kitamet

Vilnius, lapkričio 2 d. (BNS) — Seimo Valdyba antradienį patvirtino Seimo narių siūlymą surengti referendumą parašų autentiškumą ir kreiptis į Vyriausiąją rinkimų komisiją (VRK), prašydama pasiūlyti referendumo datą.

VRK pirmininkas Zenonas Vaigauskas sakė, jog Seimo valdybai siūlys referendumą surengti vieną vasario savaitę, galbūt vasario 6 arba vasario 13 dieną. Referendumo data priklausys nuo to, kada Seimas patvirtins nutarimą rengti referendumą.

Pasak Z. Vaigausko, surengti referendumą kainuoja apie 10 mln. litų.

48 Seimo nariai spalio pabaigoje pasirašė siūlymą rengti referendumą dėl „Mažeikių naftos“ privatizavimo. Socialdemokrato Vytenio Andriukačio idėja surengti referendumą parėmė LDDP vadas Česlovas Jursėnas, Centro sąjungos pirmininkas Romualdas Ozolas bei dar 45 parlamentarai.

Referendumu siūloma atsakyti į klausimą: „Ar pritariate tam, kad Lietuvos Respublikos Seimas ir vyriausybė atsako valstybės valdymo kontrolės ir sprendžiamosios galios reorganizuotoje akcinėje bendrovėje „Mažeikių nafta“?“. Referendumo sumanytojai anksčiau tikėjosi jį surengti gruodžio viduryje.

* Į centrinį Pabradės poligoną šią savaitę pradėjo rinktis lietuvių ir italų kariai, kurie dalyvaus bendros, beveik pusantro mėnesio pratybose BALTICO99. Lietuvos vyriausybė leido į Pabradės karinį poligoną atvykti iki 700 italų karių su ginkluote, amunicija ir karine technika. Pratybose, truksiančiose iki gruodžio 10 dienos, dalyvaus Italijos „Julia“ brigados batalionas, kurio kariai į Lietuvą at-

Opozicijai nepriimtinas kandidatas į premjerus

Vilnius, lapkričio 2 d. (BNS-Elta) — Prezidento pasiūlytas kandidatas į premjerus Andrius Kubilius, kuris yra Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas ir konservatorių partijos valdybos narys, antradienį susitiko su įvairių parlamentinių frakcijų atstovais.

Opozicinė LDDP frakcija pareiškė, jog balsuos prieš konservatorių „buldozerio vyriausiąją mašiną“ Andrių Kubilių. Pasak partijos vado Česlovo Jursėno, A. Kubilius yra „žalingos konservatorių linijos pagrindinis įgyvendintojas“, daugumos „buldozerio Seime vyriausiasis mašinistas“, „antikonstitucinių teisės aktų pagrindinis stūmikas“, atsakomybė už tai turintis dailintis su Seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, jo pavaduotoju Arvydu Vidžiūnu bei Seimo kancleriu Jurgiu Razma.

Be to, pasak Č. Jursėno, A. Kubilius yra atsakingas už „žalingų sutarčių“ su „Williams International“ pasirašymą. Anot LDDP vadovo, „premjerystė — premija A. Kubiliui už sutarčių prastumą“.

LDDP frakcija 138 narių Seime turi 13 savo atstovų.

Nuolatiniai valdancioji konservatorių kritikai socialliberalai pagiežingai supeikė kandidatą į ministrus pirmininkus Andrių Kubilių, palyginę jį su „torpeda“, palaidžiamą į opozicijos laivą reikiama valdanciojai partijai metu.

Pasak antradienį paskelbtos Naujosios Sąjungos (NS, socialliberalų) pareiškimo, „A. Kubilius yra dabartinės konservatorių partijos tikrasis veidas: be idealų, be įvykdomos programos, nematantis toliau savo nosies ir pats geriausias konservatorių lyderio klaidinys“.

Centro frakcija dėl konservatoriaus Andriaus Kubiliaus kandidatūros ir ministro pirmininko pareigas, kaip yra įpratę, pasirinko „trečiąjį kelią“. Frakcijos seniūnas Egidijus Bičkauskas pranešė, kad

centristai nutarė, jog „konservatoriams nereikia trukdyti formuoti vyriausybę, kuri bus konservatorių atsakomybės vyriausybė“.

„Negalėsime paremti nei ministro pirmininko, nei konservatorių pozicijos, todėl susilaikysime“, sakė E. Bičkauskas. Pasak jo, centristai mano, kad kandidatas į premjerus, Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas A. Kubilius buvo „vienas stūmėjų“ tiek derybų su JAV bendrove „Williams International“, tiek daugelio kitų „negerų ekonominių sprendimų“.

Seimo Nepriklausomos frakcijos nariai, balsuodami už Seimo pirmininko pirmojo pavaduotojo Andriaus Kubiliaus kandidatūrą į premjero postą, ketina susilaikyti. Frakcijos seniūnė Kazimiera Prunskienė sakė, kad ji nėra pakankamai tikra, ar kandidatas į premjerus turėtų pakankamai aiškia programą, kaip įveikti susidariusią finansinę krizę. „Finansinių išpareigojimų mastas yra susijęs su tuo, kad pats pretendentas yra prisidėjęs prie tų išpareigojimų padidėjimo, pasirašant sutartį su „Williams“,“ pastebėjo K. Prunskienė.

K. Prunskienė domėjosi, kaip kandidatas vertina sudėtingą ekonominę situaciją. Jos nuomone, jis pernelyg optimistiškai žiūri į perspektyvą.

Jungtinės frakcijos seniūnas Rimantas Smetona Eltai sakė, jog šios frakcijos nariai, atstovaujantys skirtingoms partijoms, kiekvienas balsuos savo nuožiūra. Asmeniškai R. Smetona teigia negalįs balsuoti už teikiama premjero kandidatūrą.

Seimo opozicinė Socialdemokratų frakcija dėl A. Kubiliaus paskyrimo ministru pirmininku ketina balsuoti laisvai, antradienį pranešė frakcijos seniūno pavaduotojas Juozas Olekas. Pasak jo, socialdemokratai nesutapatino personalijų ir programų, kai balsavo ir dėl buvusiųjų premjerų Gedimino Vagnoriaus ir Rolando Pakso.

Amerikos žydai turto ieškoti raginami ir Lietuvoje

Varšuva, lapkričio 2 d. (BNS) — Iš Lenkijos kilę Amerikos žydai, kurie iš Lenkijos vyriausybės reikalauja grąžinti jiems prieš Antrąjį pasaulinį karą priklausiusį turtą, turi kreiptis į Lietuvos, Baltarusijos ir Ukrainos vyriausybės, rašo lenkų savaitraštis „Mysl polska“.

Savaitraštis teigia, kad „dauguma žydų turto dabar yra už dabartinės Lenkijos sienų — Lietuvoje, Baltarusijoje ir Ukrainoje“.

„Mysl polska“ piktinasi, kad 11 iš Lenkijos kilusių JAV žydų kreipėsi į New Yorko teismą, prašydami padėti sugrąžinti turtą, kurį Antrojo

pasaulinio karo metais naikino naciai, o pokario metais jis buvo nacionalizuotas.

„Kelia nuostabą tai, kad tokių pat reikalavimų tuo pat metu nebuvo pateikta Lietuvai, Baltarusijai ir Ukrainai, nes, nors ir pasikeitė valstybinės sienos, tačiau nepasikeitė nuosavybės aktai“, rašo savaitraštis. Jis žydų reikalavimus vadina „idealistiniais“, nes „net lenkai iki šiol negali atgauti turto, kurį iš pradžių grobė hitlerininkai, o vėliau SSSR ir liaudies Lenkija“.

Savaitraštis mano, kad „kalbėti apie turto grąžinimą galima būtų tik tuo atveju, jei jo reikalaujantys turi Lenkijos pilietybę“.

KALENDORIUS

Lapkričio 3 d.: Šv. Martynas Porres; Hubertas, Norvainė, Silvija, Vaidmantas.

Lapkričio 4 d.: Šv. Karolis Boromejus; Eibartas, Karolina, Vaidmantas, Vitalis.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

AR JAU GRAŽINOT LSS VADOVYBĖS RINKIMO BALSAVIMO LAPUS

LSS Vadybės rinkimo prezidento Biuletėnį Nr. 2 ir kartu su juo pasiūstus balsavimo lapus vieni anksčiau, kiti vėliau, bet iki šiol visi balsuojantieji jau yra gavę. Užpildyti balsavimo lapai turi pasiekti Prezidiumą iki š.m. lapkričio 17-tos dienos. Balsų skaičiavimas bus vykdomas penktadienį, lapkričio 19 d., 11 val. ryto. Balsavimo duomenys bus paskelbti š.m. lapkričio 30 d. Ilgiau nedelsdami, visi, balsavimo lapų dar neišsiuntusieji, atidžiai perskaitykite

biuletėnį, ir gerai pasvarstę užpildykite ir pasiųskite savo balsavimo lapus LSS Vadybės rinkimų prezidentui. Tenelieka nei vieno balsuoti galinčio nebalavusio! Jei mums svarbi Lietuvos Skautų sąjunga, jos vadybė, nudičio LSS dar ilgai gyvuoti Dievo ir Tėvynės garbei bei Artimo gerovei.

IR

DĖL BENDRADARBIAVIMO SU LIETUVOS SKAUTAIS

Šimet sukanka dešimtys metų nuo to laiko kai Lietuvoje atsikūrė skautai, tačiau per visą tą laiką mūsų ryšiai neišsivystė. Nebandau sakyti, kad turėtume jungtis į vieną organizaciją, tai būtų didelė klaida, tačiau artimesnis brolis-kas ir seseris-kas bendravimas yra būtinas. Atrodo, kad šiuo metu besikuriančiais Lietuvoje skautais daugiausia rūpinasi Tarptautinis skautų biuras, nei mes.

Skautijos kelias Lietuvoje nėra lengvas. Jaunimo organizacijų pridygo, kaip grybų. Ne visos jų yra tinkamos jaunimo auklėjimui, daugelis jų iš viso auklėjimo nesirūpina, o tačiau ieško paramos iš Lietuvos Vyriausybės. Kadangi visa parama ateina per projektus, tai skautai, kartu ir ateitininkai, turi paruošti komplikuo- tus prašymus ir konkuruoti su visomis kitomis organizacijomis. Projektai yra paduodami Valstybinei jaunimo reikalų tarnybai (VJRT). Džiaugiamės, kad šiais metais skautams ir ateitininkams buvo paskirtos nemažos sumos, nes pagaliau Vyriausybė susiorientavo, kad šios dvi organizacijos „atlieka svarbų ir platų nuolat vykdomą darbą, ugdat vaikus ir jaunimo pilietinį orumą, tautinę tapatybę, visuomeniškumą ir siekia tobulos asmenybės, negali būti sutapatamos su siaurus tikslus turinčiomis jaunimo organizacijomis“, — taip rašė Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo viceministrė V. Blinkevičiūtė, LR Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovų komisijai, atsakydama į Komisijos rezoliuciją. Vis dėlto yra didelės skirtumas tarp organizacijų, kurios turi savo ideologiją, per 80 metų veiklos patirtį, turi savo tradicijas ir tarp jų, kurios įsisteigė naujai ir buriasi apie vieną ar kitą asmenybę.

Lietuvos Skautijos vadovai Lietuvoje yra jauni žmonės, jaunesni nei trisdešimties metų amžiaus, dirba savo profesijose ir turi šeimas. Dabar skautų organizacijoje yra 3,000 narių, o jų galėtų būti 10,000, tačiau tai jau pareikalautų asmenų, kurie organizacijai dirbtų pilną laiką. Skautai neturi nei tinkamų patalpų, nei nuosavų stovyklaviečių. Tarptautinis skautų biuras žada padėti įrengti, tačiau Lietuvos skautai pirmiausiai turi įsigyti nuosavybę, o tai padaryti biurokratijoje yra labai sunku. Na, bet šios yra Lietuvos skautų problemos.

Mes, kurie esame Komisijoje Lietuvių Bendruomenės atstovais, stengiamės tiek skautams tiek ateitininkams padėti.

Džiaugiuosi, kad gražų bendradarbiavimo darbą pradėjo Akademini Skautų sąjūdis, nuolatos Lietuvos skautus remia Vydūno fondas, bet norėtusi, kad ir kiti į rimtą pagalbą įsijungtų, pavyzdžiui, galvoju apie gilvelistus. Gi, tiek daug iš mūsų baigėme „Miško ženklo“ kursus. Ar negalėtume surengti vadovų kursų Lietuvoje? Ar neturėtume nuvykę į Lietuvą aplankyti įvairių vienetų skautus, stovyklas. Žinau, kad vienas iš mūsų taip darome, bet artimiausiu bendradarbiaujame ir vieni kitus painformuodami apie įvairias stovyklas, suvažiavimus, turėdami vienetų adresus, žymiai daugiau mūsų galėtų ištyti taip reikalingą skautišką ranką.

Tiek metų svajojome apie laisvą Tėvynę, kiek žodžių išliejome bekalbėdami kaip Jai tarnauti. Apie Tėvynės meilę kalbėjome jaunesniems broliams ir sesėms, bandėme iškiepti jų širdelėse bent trupinėlį meilės savo tėvų kraštui. Jie mokėsi lietuvių kalbą, mokėsi apie istoriją, kraštą, žmones. Dabar galima visa tai išgyventi pačiam. Lietuva gali tapti gyva jų gyvenimo dalimi, jie gali turėti apie Lietuvą savo atsiminimus ir pasakojimus. Nedirbkime taip, kaip dirbome prieš dešimtį, ar šimtą metų. Žengiamo į naują laiką tarpsnį, ženkime su nauju entuziazmu. Dievas davė mums didelę dovaną, nenumesime jos į šalį vien todėl, kad sunku.

v.s. fil. Liuda Rugienienė

Dviratiais keliaujantieji prie Salako bažnyčios sutiko keturias pėsčią į stovyklą žygiuojančias akademikas. Jos, kaip tikros skautės, keliauja kartu su savimi kuprinėse nešamos stovyklavimui reikalingus daiktus.

VIENO DVIRATININKO IŠPŪDŽIAI

„Academia 1999“
Akademinių Skautų Sąjūdžio
75 metų Jubilėjaus žygis Lietuvoje,
1999 m. rugpjūčio 14 - 22 d.

Ketvirtoji diena: rugp. 17 d., Tauragnai — Salakas: Luodžio ežeras

Rytas. Ulytė visus mus prikelia apie 6 v.r. Ši rytą neveluuoja. Krutam visi po truputį. Apsiprausiam šaltame ežere. Nuimam palapines, ruošiam įprastą košę ir tariamės apie paskutinės dviratininkų kelionės dienos maršrutą. Gale dienos turime pasiekti stovyklą, kurioje mūsų jau laukia nemažas būrys sesių ir brolių. Skaniai pavalgę, Tomo kavutės išgėrę, susipakuojame ir leidžiamės tolyn.

Pradedama lyti. Atrodo sausos dienos dar greit nematysime. Irmantas nurodo, kad tuoj pat privažiuosime labai didelį ledyno atrastą akmenį. Sukam šoniniu takeliu ir matom jį. Na, šis jau tikrai išpuodingas akmuo! Toliau pravažiuojame Mincigirio girininkiją su joje išlaikytomis gražiomis trobelėmis ir laukais.

Vaziuojam miškų takais, smėlynais, žvyrkeliais. Prieš Mincių kaimą privažiujam ženklo nurodantį 1863 m. sukilėlių kapus. Sukam pažiūrėti. Giliai pušnyje privažiujam vietą, atskirtą nuo aplinkos žema samanomis apžėlusia akmenine tvora. Kapai pakendę papartiūse beveik nesimato. Viens kitas dar su kryžium. Kas prižiūri — neaišku, tačiau šioji tokia priežiūra pastebima. Tikrai rami puiki vieta susikaupti, pamąstyti. Kiek toliau pavaziavę sustojame prie medinio tiltelio. Aplink vien pušys, keli geltonuojantys lapuočiai, papartai. Atrodo čia galėtum atsisėsti ir praleisti visą savo likusį gyvenimą laimingai ir labai ramiai.

Mincių kaimas pasirodo išnirusiems iš miškų. Matau mergytes ant lauko prie švėžiai pameltų karvių pieno kibirų. Pasikalbam. Vaikai pasisako, kad vasaras praleidžia kaime su seneliais, o mokyklos metu grįžta pas tėvus į miestą. Ateina motutė ir pakviečia mus į trobą išgerti

šviežio pieno. Mes „amerikoniškai“ nei iš tolo, bet Irmantas Ulytei tuojau sutinka — o ta tik laizosi! Kiek laiko pasisvečiuojam ir gausiai dėkodami, atsisveikinam. Kaip tik turim džiointų abrikosų maišelį su savim, kurį jiems palieku kaip padėką už parodytą nuširdumą ir draugystę.

Stumiamės žvyrkeliais ir dažnai matom iškabintus plakatus: „Superkam grybus ir uogas“. Mat kaip tik tas laikas, kai sirpsta uogos ir dygsta grybai. Privažiujam Pratkūnų piliakalnį šalia Jukėnų kapinių. Abi vietos išpuodingos. Kapinės įkurtos kiek aukščiau, apaugusios lapuočiais — aplink dirbami laukai. Kaip kupstas lygumoje. Piliakalnis stovi skersai keliuko, aukštas ir aiškiai matoma kodėl jis buvo parinktas. Tai aukščiausia vieta ne tik Zarasų bet ir visos Selių žemės. Užlipam ant viršaus ir stebim aplink. Jolita pradeda dainuoti senoviską karalių dainą, priversdama mus visus susikaupti ir svajoti apie tai, kas šioje vietoje buvo prieš šimtmečius. Akyse vaidenasi senų laikų lietuvičiai, tai kitokio buvusio pasaulio gyvenimas.

Apie pietus privažiujame Salaką. Ši vietovė minima nuo 14-to amžiaus. Sušlapę, sušalę, norim ko nors šilto išgerti, užkasti, pasišildyti. Ieškom kavinės. Ją radom prie senosios Salako bažnyčios. Pasirodo ji vienintelė visoje Lietuvoje pastatyta iš taštytų akmenų. Labai įdomi. Klausom, kai ateina keturios sesės su kuprinėmis. Sušlapusios, kaip ir mes! Pasirodo jos atvyko iš Kauno traukiniu ir dabar pėsčiomis eina į stovyklą. Taigi, ne tik mūsų žygiuojantys broliai vyčiai smarkūs, neatsilieka ir merginos. Pasikalbėjom, palinkėjom joms gero kelio ir traukėm kavinės link. Labai girdžiai (ir sausai) pavalgėm duonos, konservų, dešros, atsigerėm kavutės ir arbatos, padraugavom su vietiniais ir labai tingiai traukėmės nuo

stalo prie dviračių.

Paskutinė dviračio kelionės dalis. Pradedam jausti įtampą, zinodami, kad šios laisvo vėjo dienos baigiasi ir teks taisyti stovyklines tvarkas, prie kitų. Iš vienos pusės galima, iš kitos smagu, nes todėl mes visi čia ir važiavome. Gerokai smelio keliu pavaziavus, išlindam iš pušyno prie aikštės kur matosi spalvingos palapinės ant smėlėto Luodžio ežero kranto, Žagarinėje. Iš karto pakyla ūpas, užsimiršta šaltis, šlapi drabužiai, nukentėjus dviratis ir mano nukentėjus kaulai. Beveik sunku tikėti, kad jau čia, kad kelionė baigta. Visi šypsomės džiaugdamiesi savo pasisekusiu žygiu, matydami pažįstamus veidus, pirmą kartą susitikdami su kitais sesėmis ir broliais akademikais.

Pasirenkam vietas palapinėms ir paskutinį kartą stotomės kur kam patogiau. Dviratius sustatom vienoj krūvon ir apdengiam. Staiga švilpukas šaukia visus į vėliavos pakėlimą. Ši pirmą vakarą į rikiuotę sustojam 22. Dauguma iš Kauno skyrėms. Stovyklos viršininkas fil. Gediminas Lesmaitis, komendantas senj. Tomas Vaičiulis. Iki savaitgalio mūsų gėdos padidės iki 40.

Pavakaryje pasirodo ir broliai vyčiai, sėkmingai atžygiavę visą kelią taip, kaip ir pramatė. Merginos nuo Salako irgi neatsilik. Visi jau vietoje. Galima sakyti stovykla gyvuoja.

Šio vakaro vyriausias šefas fil. Jonas Valiulis. Pramatęs supažindinti „vietinius“ meksikietišku „Chili“ patiekalu. Kelis katilus ant laužo sustatę ilgai dirbo, daugelis jam pjaustė svogūnus, pomidorus ir dar galas žino ką, bet kai viską sumetė į verdantius katilus, tos mišrainės kvapas visus tuoj sutraukė su savais valgio įrankiais ir lėkštelėmis. „Mes vargstam vargelį ir galo nėra...“ Labai, labai skaniai visi pavalgėm. Katilai buvo kuone išlaizyti! Brolis Tomas vėl padarė savo įprastą kavos, tai tie, kurie be jos neapsieina, jautėmės labai patenkinti šio vakaro meniu.

Prasidėjo dainos. Vieni sėdi, kiti stovi aplink virtuvinį laužą. Dainos sklinda be sustojimo. Jei vienam trūksta, tai kitas pradeda. Tačiau aiškiai matosi, kad sesės Laura, Eglė, Agnė, Aušra „Geltoneji“ ir Jolita jų daugiau moka ir visus veda linksmai nuo vienos dainos prie kitos. Girdisi naujos dainos apie „Vargšą uodą“, „Medį ant tėvo lauko“ ir kt. Galvoju, negi čia nedainuoja ar nemoka mums seniai žinomų skautiškų dainų? Bet nieko nesakau. Galvoju — palauksiu, gi mes čia svečiai, nenoriu nieko užgauti, išsiškoti. Praeina kiek dainų, pasikalbam, ir visi skirstosi. Nežinodamas ką sakyti, einu ir aš, tačiau tai pirmas kartas mano skautiškame gyvenime, kad užbaigiu laužą be „Ateina naktis“ giesmės. Lieka kažkoks nejuokus, tuščias jausmas. Suprantu, kad čia kita vieta, kiti papročiai, kitaip da-

Stovykloje — pirmą rytą brolis Rimas kalba apie Akademinių Skautų sąjūdžio ideologijos principus ir užjūrio skautų akademikų veiklą.

Nuotr. Rimantas Griškėlio

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Matindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesimutiame. Prie pavardės ir adreso, siųdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida oro paštu	\$180.00	\$85.00	
Tik šėštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausias redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimkešis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šėštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuostoria. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

ARAS ŽLOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIJ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
SEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-6270
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-6238

DR. PETRAS KISIELIUS
INKSTŲ, POSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2808

NUOLĖ STANKEVIČIUTĖ, M.D.
Board Certified, Internal Medicine
Valandos įsų patogumui
Holy Cross Professional Pavilion
3 fl. South
Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-471-7878

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pimas apyl. su Northwestern-un-to
diplomą, lietuviams sutvarkys dantis
už priemamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-5055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Speciālybė — Vidasu ligų gydymas
Kalbame lietuviskai
6918 W. Archer Ave. Sls. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9865
Valandos pagal susitarimą

roma. Bet...

Penktoji diena: trečiadienis, rugp. 18 d., Žagarinė — „Academia 1999“ stovykla

Ulytė, kaip laikrodį, visus išjudina. Saulėta, gražu. Tikimės gerų orų. Pakeliam Lietuvos vėliavą prie kurios šalia paruošiam vietą ir kanadiškai. Gi Valytė iš Montrelio atsivežė. O man gėda. Aš nepagalvoju atsivežti JAV vėliavos. Šio ryto košė neeilinė. Mišrainė kukurūzų, Tomo kava ir sumuštiniai.

Esu pakviestas kalbėti apie Akademinių Skautų sąjūdžio veiklą užjūryje ir mūsų ideologijos principus. Praleidžiame rytą ant pievos dalindamiesi nuomonėmis, pastabomis ir žiniomis šiomis temomis. Po skanios kopūstų sriubos pietų, fil. Jonas Valiulis ir senj. Audrius Radzevičius praveda diskusiją: „Vieni kitų įvaizdžiau — stereotipai“. Atseit, ar tai, ką mes galvojame apie tuos anapus vandenyno yra tikslu, ar ne. Susilaukta įdomių pasisakymų!

Susilaukta ir draugo lietaus. Tačiau čia, Aukštaitijoje, lietus ateina ir praeina lyg bangomis. Saulutė vienu laiku gražiai šviečia, tik žiūrėk — skersai ežerą matosi kunkuliuojantys debesys greitai slenkantys link mūsų. Užena vejas, lietus pila kibirais, karoliais ir su griaustiniais, ir vel ramu, gražu. Iki kitos bangos. O per patį lietų, merginos sulindusios palapinėse sutartinai, garsiai, dainuodamos kartoja, „Saulėle! Motina! Užtek! Užtek!“ Toks ciklas kartojoji maždaug dukart per dieną.

Pasirodo šį vakarą švėsim senj. Ramojaus Aleksiejūno

gimtadienį. Sesės sugalvojo sutepti begalę „vaflių“ su uogiene ir šokoladinu sviestu ir turime puikų tortą! Sudainuota „Ilgiausių metų“, pasidalinta skanumynais, smagiai pasijuokta anekdotais. Ramojus paminėjo, kad reikia keisti nuolatinį stovyklos laiką, nes kasmet jis vienintelis stovykloje švenčia gimtadienį, o tų žvakių vis daugiau! Galutinio sprendimo neprieita. Atvažiuoja daugiau narių. Vakariene vėl prie katilų. Sumuštiniai, košė, bananai. Pasirodo tik išleistas „Ad Meliorem“. Skaitau kas naujo Akademikų gyvenime, Lietuvoje.

Šio vakaro laužas panašus į vakarykštį. Kai kurios dainos jau kartojasi, jau girdėtos. Galvoju, turbūt artėjame prie repertuaro pabaigos. Kadangi oras nelabai palankus, pradėdam vėl skirstytis. Paklausiau minėtų dainininkių ar nenorėtų rytoj suėti ir peržiūrėti mūsų atsivežtų dainorėlių, pamatyti kiek tų dainų mes bendrai mokam. Taip sutarę, ejom ieškoti savų palapinių. Prieš lysdamas į savo sustojau vėl pasigėrėti Paukščių Taku tyrame, tamsiame danguje.

Rimantas Griškėlis
(Bus daugiau)

SKAUTIŠKI RENGINIAI

Gruodžio 10 d., — Tradicinės jūros skaučių ir skautų Kučios PLC, Lemonte.

Sausio 23 d., — Tradicinė jūros skaučių ir skautų iškilminga Klaipėdos dienos švėiga PLC Lemonte.

60 METŲ LIETUVOS KARIUOMENĖS ŽYGIUI Į VILNIŲ

Baigęs Tauragės komercinę gimnaziją 1936 m., o PLP Karo mokyklos aspirantų 12-tą laidą 1937 m. rudenį, Kaune įstojo į V.D.U.-to technikos fakultetą. Po metų buvau priimtas į u-to chorą, vadovaujamą muz. Konrado Kavecko. Choras jau buvo koncertavęs Prahoje ir Paryžiuje vykusioje Pasaulinėje parodoje, iš jos parsivežė 3 paausiuotus laurų vainikus.

Po to buvo nušautas kelionė, su 24 choristų sąsata, į Ameriką ir koncertai lietuvių teltiniuose. 1939 m. liepos 30 d. turėjome išplaukti laivu iš Olandijos į JAV ir po gastrolių grįžti namo spalio pradžioje. Repetavome išsijusę, bet prieš pat kelionę ministrų kabinetas išvykė sustabdyti. Oficiali priežastis spaudoje — iš krašto išvežtume per daug valiutos, o choro vadovybei pasakė: „Karas čia pat, išvažiuosite, o kaip grįšite?“. Tuo metu u-to chorą nuvežė Jūros dienos šventen prie Šventosios uosto, nes Klaipėdoje jau nuo kovo 23 šeimininkavo Vokietijos Reichas. Iš Šventosios skirstėmės nusiminė į namus, nenujaušdami, kad netrukus, užuot Amerikos, dalyvausime Lietuvai istorinėje šventėje.

Rugsėjo 1 d. prasidėjo II pasaulinis karas. Vokietija už puolė Lenkiją, o rugsėjo 17 d. ir Sovietų S-ga pasekė ja. Pagal tada dar nežinomą rugpjūčio 23 dienos dviejų diktatorių, Stalino su Hitleriu, Europos pasidalinimo pakta Sovietų S-ga užėmė Lenkijos okupacijoje 19 metų išbuvusią Lietuvos sostinę Vilnių su jo kraštu ir tada „pasilė“ jį už bazes trims Raudonosios armijos divizionams Lietuvoje. Spalio 10 d. Lietuva pasirašė sutartį, o spalio 28 d. numatytas Vilniaus su kraštu perdavimas Lietuvai.

Tokia kaina, atgaunant Vilnių, Kauno radiofonas vežė universiteto chorą autobusų, kartu su dviem užsienio žurnalistų autobusais, į Lietuvos kariuomenės Vilnių įžengimo iškilmes 1939 m. spalio 28 d., šeštadienį. Kelionė iš Kauno sekėsi neblogai, tik ties ta vieta, kur buvo buvusi demarkacijos linija, teko išlipti iš autobuso. Mat, 19 metų nenaudotą vietą — išskas, reikėjo pravaziuoti, šalia jos, medžių šakomis išklotą šalikėle. Autobusai klipo, tai dar reikėjo šakų po ratais kloti ir, šiaip taip prisistūmę pro buvusią

demark. liniją, važiuojame toliau. Priartėję prie Vilniaus, sužinojome, kad dar prieš oficialių karių žygį į Vilnių, Lietuvos dviratininkų kuopos kariai užims postus mieste prie pagrindinių kryžkelių ir mūsų trims autobusams, rodys kelią iki vietos Gedimino prospektas, ties Ožėskienės aikšte, kad Kauno radiofonas techniškai galėtų perduoti radio perdavimą visai Lietuvai. Pakeliui visur matėme išėjusių ir gatvės Vilniaus gyventojų būrius, o artėjant prie Gedimino pr., buvo tokios minios žmonių, kad mūsų autobusai vos slinko pirmyn.

Kauno radiofonas, prie pat Gedimino pr. pastatęs mikrofoną, perdavė visą 5-as valandą užtrukusį Lietuvos kariuomenės žygį į Vilnių. Pradžioje visi choristai stovėjo arti mikrofono, nes buvo prašyta kelti ovacijas, jei reikės. Bet kur tau: gyventojų minios ir kitoje prospektų pusėje išrikiuoti Vilniaus lietuvių gimnazijos mokiniai kėlė tokias ovacijas, kad mums, choristams, nereikėjo išsižioti, tik dairėmės į visas puses iš nuostabumo. Vniaus krašto lietuvių minia Lietuvos kariuomenę pasitiko prie garbės vartų į Gedimino pr., ties Katedra. Nuotaika ir išpūdis neapsakomas, o man, tauragiškiui, dar labiau, nes žygiavo pažįstami, 7-tas žemaitių Kunigaikščio Butegidžio pėst. pulkas ir 3-tias dragūnų Geležinio Vilko pulkas, abu iš Tauragės. Raiteliams pasirodžius, kilo dar didesnės ovacijos, o žygis baigėsi, jau sutekus.

Iš ryto, sekmadienį, spalio 29 d. V.D.U. u-to choras giedojė pirmosios lietuviškosios šventosios Mišios Aušros Vartų koplyčioje.

Pagal Lietuvos Vyriausybės gerai numatytą planą, visa Vilniaus ir krašto perėmimo operacija buvo atlikta labai tvarkingai per vieną dieną.

Tos visos iškilmes ir atgaunamosios Vilniaus džiaugsmas tautoje pridengė okupacijos smūgį, kuris atliktas spalio mėn. naktimis, įvežant sovietų igulas į bazes Naujojoje Vilnioje, Prienuose, Alytuje ir Gaiziūnų-Rūklos poligone prie Jonavos, iš kur Raudonosios armijos tankai Kauną okupavo 1940 m. birž. 15 d., nelaukdam okupacinių dalinių, peržengusių Lietuvos Respublikos sieną.

Eugenijus Slavinskas

Lietuvos kariuomenė įžengia į Vilnių 1939 m. spalio mėnesį.

DIDĖJA DEGALŲ KAINOS

Per pirmąsias dvi rugpjūčio savaites Lietuvoje beveik kasdien didėjo benzino ir dizelino kuro kainos. Kartais kainos keitėsi net du kartus per dieną. Visų rūšių benzinas pabrango apie 15 centų, dyzelino kuro kainos pakilo beveik 20 centų už litrą.

Kaip rašo „Lietuvos rytas“, prognozuojama, kad iki šių metų pabaigos vieno litro kaimo padidės dar apie 20 centų. Degalų kainos pernai ir šiemet didėjo nuolat, nepaisant pasaulinių naftos kainų nuosmūkių ir pakilimų. Populiariausias Lietuvoje A-95 benzinas nuo šių metų pradžios vidutiniškai pabrango 13-15 procentų, dyzelinis kuras — 11-12 procentų.

Šių degalų pabrangimą degalinių savininkai ir „Mažeikių naftos“ specialistai aiškina tuo, kad nuolat kyla pasaulinės naftos kainos. Tačiau nepriklausoma finansų analitikė Margarita Starkevičiūtė teigia, kad ji nemato jokio ryšio tarp pasaulinių naftos kainų, nes anksčiau ir naftos pigimą Lietuvos rinka nereaguodavo. Pasak M. Starkevičiūtės, Lietuvoje jokio pagrindo degalų kainų kilimui nėra, išskyrus benzino pardavėjų savininkų norą gauti kuo didesnę pelną. Ekspertės teigimu, „Lietuvoje dirbančių bendrovių išlaidos tikrai neturėjo didėti, nes per 7 šių metų mėnesius Lietuvoje buvo defliacija“.

Specialistai sako, kad degalų kainos pasikeitė, „Mažeikių naftai“ pakeitė skaičiavimo metodiką. Anksčiau naftos produktų kainos buvo nustatomos, įvertinus vietos rinkos

tendencijas, buvo atsižvelgiama į Rytų naftos rinkų pokyčius. „Mažeikių nafta“ nustatydavo Rytų ir Vakarų tiekėjų siūlomų degalų kainų vidurkį. Tokiomis kainomis ir prekiaudavo. Dabar „Mažeikių nafta“ naftos produktų kainas nustato pagal Londono biržos rezultatus Roterdamo uoste. „Mažeikių nafta“ pakeitė skaičiavimo metodiką, nes neteko konkurento iš Rytų. Iš Rytų atvežamiems naftos produktams taikomi dideli muitai. Todėl Lietuvos naftos gamintojų liko vienas konkurentas — gerokai didesnėmis kainomis naftos produktus pardavinėjantis Vakarų įmonės. Į jų kainas ir orientuojamasi.

Degalų kainos Lietuvoje kyla sparčiau nei pasaulio biržose.

Pasak „Lietuvos ryto“, tai jau antras kartas, kai Lietuvos mažmeninės degalų kainos rodo iškrypimą padėti. Kai šiemet vasario mėnesį pasaulio naftos kaina buvo nukritusi iki mažiau nei 10 JAV dolerių už barelį, Lietuvoje degalai neatpigę. Nors tada „Mažeikių nafta“ degalus pardavinėjo pigiau, degalinėse jie brango vidutiniškai 20 centų. Tuo metu naftos kaina buvo nukritusi nuo 16 iki 9 JAV dolerių už barelį.

Bendrovės „Lietuva Statoil“ vadovai teigia, kad nuo jų visiškai nepriklauso degalų kainų augimas — jas, keičiantis pasaulinėms naftos kainoms, diktuoja gamintojas „Mažeikių nafta“. Tuo tarpu „Mažeikių naftos“ specialistai tvirtina, kad jie mažindavo degalų kainas, krentant pasaulij

naftos kainoms. Kiek kainuoja benzinas ir dyzelinis kuras vartotojams, nuo gamyklos nepriklauso, kainas degalams nustato degalinių savininkai.

Lietuvoje pabrangus degalams, pasienyje su Rusija driekiasi kilometrines automobilių eiles. Karaliaučiaus srityje benzinas du kartus pigesnis, negu Lietuvoje. Tokie privatus degalų vežėjai Lietuvoje nebloggerai uždriba, čia šiek tiek pigiau nei degalinėse parduodami atvežtinį benzina.

R. J.

*** Nidos keleiviniai uostai vyriausybė suteikė tarptautinio vidaus vandenų uosto statusą. Į Nidos uostą per metus atplaukia daugiau kaip 60 keleivinių ir per 100 pramoninių laivų iš užsienio valstybių, ypač iš Vokietijos ir Rusijos. Į šį uostą užsuka nemažai užsieniečių valdomų motorlaivių ir jachtų. Norint toliau plėtoti tarptautinį turizmą, būtina sudaryti palankias sąlygas ne tik jiems atvykti, bet ir užtikrinti operatyvią pasienio kontrolės veiklą, todėl ir buvo nutarta įsteigti pasienio kontrolės punktą.**

(Ela)

*** Savaitgalį, dirbdamas užmiesčio sodyboje, traumą patyrė Vilniaus meras Juozas Imbrasas. Sekmadienį del kaklo slankstelio lūžio meras buvo paguldytas į Vilniaus universiteto ligoninę „Santariškių klinikos“, antradienį — pervežtas į Vilniaus Šv. Jokūbo ligoninę. Laikiniai sostinės merą pavaduos pirmasis jo pavaduotojas Algirdas Čiudelis.**

(BNS)

Danutė Bindokienė

Mažieji kenčia — didieji bijo prabilti

O jeigu ir prabyla, tai tie didžiųjų žodžiai nedaug reikšmės turi, nes — kaip sakoma, „žodžiais kaulų nesulaužysi, žodžiais galvos nepraskelsi“. Vis tik šiuo metu Amerikos — „didžiausios iš didžiausių“ vyriausybės nuomone, nedaug kitokių priemonių galima imtis, kad sustabdytų Rusijos karo veiksmus Čėčėnijoje. Kaip neseniai išsireiškė vienas konservatyvesniųjų šio krašto politikų: „Ką gi kita galime daryti, jeigu Kremlius neklauso perspėjimų ir prašymų? Juk turime reikalo su branduoliniu ginklais apsiginklavusia valstybe, tad ją per daug spausti būtų neprotinga“.

Nuo šios vasaros galo, kai Maskva, prisidengusi parankiai atsiradusia priežastimi, kad vėl bombarduoja Čėčėniją, vien norėdama sunaikinti teroristų lizdus, kuriuose perimami planai vis naujiems išpuoliams prieš Rusiją, tuos puolimus ne tik sustiprino, bet nesiruošia baigti. Vakariečiai jaučiasi kone bejėgiai, nes nenori dar labiau aštrinti santykių su Rusija, kurie pastaruoju metu ir taip gerokai pasiliję, ypač dėl įstrigusių ekonomikos reformų ir korupcijos, savo nesvarius pirštus nutiesusios net per Atlantą, į Ameriką (prisiminkime dar neužsibaigusį „pinigų plovimo“ skandalą su New Yorko centriniu banku). Nors prezidentas Bill Clinton ir Valskybės sekretorė Madeleine Albright daug kartų kreipėsi į Rusijos vyriausybę, prašydami sustabdyti karo veiksmus Čėčėnijoje, žodžiai Kremlius nepaveikė ir vargiai paveiks. Juo labiau, kad dabartinis ministras pirmininkas Vladimir Putin naudojasi gyventojų daugumos nuomone ir ieško „atpirkimo ožio“ del sprogimų, šią vasarą sudrebinusių ir Maskvą, ir kai kuriuos kitus Rusijos miestus. Galbūt iš šios nekaltų žmonių kraujo aukos jis tikisi išsiauginti dar daugiau populiarumo ir juo nutolti Rusijos prezidento kėdę būsimuose rinkimuose.

Šiuo metu nelabai linkstama klausyti Amerikos perspėjimų ir dėl to, kad vakariečiai nepaklausė Rusijos nuomonės del NATO plėtimosi bei „brolių slavų“ bombardavimo Jugoslavijoje. O krašto viduje, atrodo, kad rusai negali atleisti čėčėnams už viso pasaulio akivaizdoje tekstantį antausį, kai po maždaug dvejų metų karo (tarp 1994 ir 1996), kai Maskva negailėjo nei savo žmonių, nei ištelių, vis tik laimėjojo tapo mažutė Čėčėnija, o didžioji Rusija turėjo nusileisti. Reikia pastebėti, jog dabar užsieniečiai jau nelabai tiki, kad sprogimai Maskvoje iš tikrųjų buvo čėčėnų ar dages-taniečių teroristų veiksmas. Yra net nuomonių, kad galbūt tai buvusi Kremliaus provokacija, pasukusi gyventojų nuomonės ta kryptimi, kuri atrodė naudingiausia, suteikianti daugiausia galimybių pasiekti tikslus. Šiuo atveju, buvo „susitvarkyti su čėčėnais“. (Prisiminkime 1940 metus ir Sovietų Sąjungos kaltinimus Lietuvai ir tų kaltinimų pasekmes.)

Artėjant žiemai, Kaukazo kalnynų tautos gresia dar didesnis vargas, nes, kaip apskaičiuojama, jau iš savo namų turėjo išbėgti daugiau kaip 170,000 čėčėnų, o kiek jų buvo bombardavimuose, kiek sugriauta gyvenamųjų namų ir kitų svarbių pastatų, iš tikrųjų sunku ir patikrinti, nes tose vietovėse užsienio žurnalistai nelabai pageidaujami, net ir pačių čėčėnų, kurie jaučiasi vakariečių apvilti. Čėčėnams perduoti žinias į užsienį taip pat darosi vis sunkiau, nes Rusijos bombos nutaikomos visų pirma į strateginius komunikacijos punktus (iš tikrųjų Čėčėnijos bombardavimo modeliu Maskva, atrodo, pasirinko JAV ir NATO, kai buvo baudiama Jugoslavija už Kosovo provincijos albanų persekiojimus).

Vis tik Amerikos žinia-sklaida nėra abejinga Čėčėnijos problemai ir kone kasdien svarbiuosiuose dienraščiuose bei didžiausiu tiražu išleidžiamuose žurnaluose labai teigiamai prisimenami čėčėnai, kritikuojama Rusija ir vartojama Amerikos vyriausybė, kad per mažai dėdą pastangų Maskvos agresijai Kaukazo teritorijoje sustabdyti. Ką iš tikrųjų turėtų daryti Vašingtonas, kokių būdų priversti Kremlių sustabdyti bombardavimus Čėčėnijoje, niekas nepasako, nes galbūt šiuo metu atsakymo ir neįmanoma rasti.

Ci Xin gyveno prieš maždaug 140 metų. Tais laikais imperatorius laikydavo 60 sugulovių, iš jų, jei jis norėdavo, pasirinkdavo vieną ar kelias ir jos pasidarydavo žmonos. Sugulovių pasirinkimas buvo lyg savotiška muge. Paskirtą dieną šeimos suveždavo savo dukteris parodyti imperatoriui. Ci Xin teko laimėti nelaimė būti išrinktai. Nelaimė todėl, kad didžioji dauguma išrinktųjų tik pagyvendavo rūmuose keleivius metus ir vėl grįždavo į savo kaimą, imperatorius nei nematydavo, tesugebėjo palikti tik vieną sūnų ir vieną dukterį. Ci Xin, būdama sosto įpėdinio motina, pasidarė labai galinga. Ji turėjo talentą politikai ir dvariškaiai greit pajuto, kad tikroji valdžia atsidūrė Ci Xin rankose. Kai Hsieng Feng mirė, būdamas tik 29 metų, jos valdžia pasidarė absoliuti. Jos 8 metų sūnus tapo imperatorium, priiminėdavo ministrus ir ambasadorius.

(Bus daugiau)

PRABĖGUSIO LAIKO BEIEŠKANT

RIMVYDAS SIDRYS

Nr.2

Tęsinys

Aš siūliau nueiti prie lengvai pasiekiamos Tiananmen aikštės ir prie jos prisiglaudusių Imperatorių rūmų. Dan tačiau nutarė atlikti patriotinę pareigą, aplankyti McDonald restoraną. Dar tik važiuojant iš oro uosto, mūsų vadovė Helen pranešė, kad Beidzinge yra 46 McDonaldai, 42 Kentucky pulkininko vištukynės ir 8 picos būdelės. Imponuojantis įžvalgumas; dar ir nurodė, kaip artimiausią McDonald nuo viešbučio pasiekti. Helen buvo mūsų vietinė Beidzingo vadovė, kiekviename mieste, pro kuriuos keliavom, atsisardavo vadovas, nors kartais tik keliom valandom. Helen buvo jauna, graži kinietė, jos tikras, kinietiškas vardas mums buvo neįstariamas, todėl ji prašė ją vadinti Helen. Per tas tris dienas Beidzinge ji mus pasišventusiai mokė kiniečių kalbos — trumpųjų mandagumo žodelių ir skaičiuoti iki dešimt. Iš pradžių Helen buvo gerokai sunku suprasti, bet pamažu paašėjo, kad ji, kaip ir visi kiniečiai, neištardavo raidės „R“ ir užuot „S“ sakydavo „Š“, tą žinant, ją perprasti pasidarė lengviau.

Iš Tiananmen aikštės pro vartus įžengiau į Imperatorių kiemą ir čia vėl netikėtumas — patekau į muge. Kelį man užstojo grupė kiniečių, visi jie laikė atkišę spalvotas atvirutes ir šaukė — „One dollar, one dollar!“ Prasitumti pro tuos naujusius kapitalistus buvo neįmanoma, teko išsipirkti su dešimčia atviručių už dolerį. Bet tuoj už poros žingsnių buvau apstotas kepurų pardavėjų. Kepurės irgi „one dollar“, parda-

vėjai tokie pat įkyrūs. Peršasi atmintin, kaip buvo anojie Kinijoje prieš 17 metų. Tada, išlipusius iš autobuso vakariečiai, melynaskverniai kiniečiai tik iš tolo atsargiai stebėdavo, lyg mes būtume kažkokie eksponatai. Atviručių tada niekur nepardavinėdavo. Ši pirmoji diena Beidzinge visu ryškumu parodė, kaip komunistinė Kinija virsta kapitalistine.

Turistisku tempu perejau per Imperatorių rūmus. Žinojau, kad juos matysiu ir rytoj, su savo grupe, tačiau norėjosi juos apžiūrėti neskubant, nufotografuoti reginius, kurie buvo verti giliai ir atminti įrežti. Rūmai, žinoma, per 17 metų buvo nepasikeitę. Pagrindiniai pastatai buvo trys, ju s skyrė erdvūs kiemai. Imperatorių laikais joks mirtingasis čia negalėjo įžengti, rūmai buvo apsupti 35 pėdų aukštumo siena, kuri išliko ir dabar. Negana to, sieną iš visų pusių supo vandens kanalas. Viduje per mažesnius kanalus žengėme puošniais marmuriniais tiltais, pastatus saugoję milžiniški bronziniai liutai, kurių galvos buvo stilizuotos ir darė juos panašius į žmones. Pastatai ir jų salės turėjo poetiškus vardus: — vaikščiojom pro „Tobulo Darnumo“ vartus, per „Dangiško Tyrumo“ salę, žiūrėjom į „Laimės ir Ilgo Gyvenimo namus“. Beveik visi rūmai buvo pilni muziejinių eksponatų. Ypač įdomios buvo Kinijai tipingos bronzinės bei dramblio kaulo skulptūros, įmantrios figūros skleidėsi į visas puses, viena kitą vos liedsamos ir, atrodo, paneigdamos žemės traukos dėsnius. Tuo jos primindavo Europos barokines bažnyčias, kuriose marmuriniais angelaiukai, atrodo, lyg skraidantys navos viršūnėse. Bet išpūdi palieka ir tuštumą. Imperatorių rūmų kiemuose ir prie jų prisijungusioje Tiananmen aikštėje yra tiek tuščio ploto. Tiananmen aikštė talpina vieną milijoną žmonių. Atrodo, kad plati erdvė yra kinietiškas didybės simbolis, galbūt todėl, kad jie taip su-

sispaudę turi gyventi.

Prie pagrindinių Imperatorių rūmų vartų senosios Kinijos laikais buvo prisiliejus eunuchų priėmimo bei kastracijos įstaiga. Dvare gyvendavo daugiau negu 3,000 eunuchų. Jų paskirtis buvo ne tik prižiūrėti harema, bet ir atlikti visus kasdieninius tarnų darbus. Visa dvaro biurokratija buvo eunuchų rankose.

Nors kiniečiai didžiūjosi savo senovine medicina, apie fiziologiją jų pažiūros buvo primityvios. Eunuchus jie kastruodavo, ne išimdami skėklės, bet nupjaudami visą lytinį organą. Vienas iš dešimties naujų eunuchų mirdavo, neišlaikęs operacijos, tie, kurie likdavo, turėdavo visą gyvenimą dorotis su negyjančia žaizda. Nupjautus organus eunuchai saugodavo užkonservuotus stikliniame inde iki savo laidotuvių. Nepaisant brutalaus sužalojimo, savanorių į eunuchus atsisardavo pakankamai. Kinijos gyventojai dažnai turėdavo kovoti su bado šmėkla ir gyvybės instinktas yra stipresnis už lytinį instinktą.

Dabar toj vietoj ant Tiananmen vartų stovi didžiulis Mao paveikslas, — vienintelis, kurį matėm visoj Kinijoje. Ar čia slepiasi kažkokia ironija? Šių laikų imperatorių?

Iš ryto į Imperatorių rūmus jau važiuov su grupe. Džiaugiamasi, kad juos vakar aplankiau, nes oras, vakar buvęs toks gražus, staiga subyrėjo, ėmė lyti. Niekniekių pardavėjai staiga pavirto į lietpalčių pardavėjus. Ploni, delne sutelpantys apsiausteliai irgi, kaip ir viskas — „one dollar“, — prekyba vyko sparčiai. Pajutau grupinių kelių taisyklę, — jei keliau vienas, pasidėdėm šį lietuvišbuty, bet čia turim eiti per aikštės ir sodus, lyja ar nelyja, planą reikia išpildyti, ryt jau važiuojam kitur.

Pagal planą, po pietų važiuov į imperatorių Vasaros rūmus, kurie buvo atokiau nuo miesto. Tie rūmai

APMASTYMAI IŠ ELLICOTT MIESTELIO

„Žiūrėk — sakau žmonai, kad manytų, kokie asilai tie atplėšę iš Baltimorės miesto gautą voka su nuotraukomis, — kokios gražios mano mašinos nuotraukos, va, ir lietuviškas vyčiukas ant užpakalinio lango matyti“. Padaviau jai, o ji: „Na, jau visai pasenai, gi čia esi nufilmuotas sankryžoje, važiuojantis per raudoną šviesą. Nieko sau, ir baudą užsidirbai — 75 dolerius. Ne tik bauda, bet ir gėda, kad terši lietuvių vardą. Juk mūsų vytiš aiškiai matyti!“

Tikrai, pasirodo važiuota mūsų abiejų iš ukrainiečių miesto festivalio Baltimorės mieste. Vaziavome abu, o, reiškia, aš kaltas, nes aš vairavau, o ji? Kodėl nematė sankryžoje filmavimo aparato. Galėjo išpėti. Bet ar prieš moterį laimėsi? Aš, 46 metus vazinėdamas, neturėjau nei vienos avarijos dėl savo kaltės, o ji, naujutele mašiną yra taip sukūlus, kad, nutempus į metalo lauzą, ten klausinėjo, kiek žmonių joje žuvo, bet vis tiek, anot jos, aš važinėju kaip nesubrendėlis. Neatsilieka ir dukte. Kartą, siaučiant stipriai liūčiai, ji važiuosiu su firmos viršininku iš kažkokios konferencijos ir greitkely juos ir visus kitus lenkus sportine mašina. Viršininkas taręs: „Žiūrėk į tą 'nut' visus lenkiančią? O ji, metus aki: „Tai juk mano tėvas“. Viršininkas, aišku, atsiprašė, o jai girdi gėdą. Mat, aš vietoj mašinos numerio turio savo pavardę „Gaila“, tai nepasilepsi. Tokia lentelė įsigijau ne dėl kokio mandrumo, bet, kad, pasiūsk, kai turėjau numerį niekaip aš jo negalėdavau atsiminti. Praversdavo toks „numeris“ ir kitais atvejais. Buvau įmonės, esančios viename mažame miestelyje, vienas vadovų, taigi miestelio policininkai kartais ir per greitai važiuojančio, ir ne vietoj mašiną pasistatiusio, pasistengdavo nepastebėti.

Išbėrė mane žmona ir dėl lietuvių vardo teršimo. Ak, kaip mes stengėmės, kad tas vardas nebūtų suterštas. Juk DP stovyklose mūsų kalė ir galvas, kad esame savo krašto ambasadoriais. Pamenu, kaip 1951 metais buvome Baltimorėje keturi draugai dvidešimtmečiui. Artoje mums tarnyba kariuomenėje ir tuo pačiu Koreja, taigi karts nuo karto užsukdavome į Baltimorę pagarsėjusį „bloką“, kur šokdavo apsinuoginusios merginos. Užsukdavome ne blogų ar „užkulisinių“ minčių vedami, bet patyrinti, kaip ta antroji lytis iš tikro atrodo ir kur ten yra kas. Bėgip dabartiniai jaunimui ir čia, ir Lietuvoje; šlapių marškinėlių, gražiausių užpakaliukų konkursai, be to, ir merginos jau kitokios. Mūsų iš DP stovyklų rūpinosi ne tik gero lietuvių, bet taip pat ir doros mergaitės vardo išsaugojimu. Todėl va, susėdėdavome keturi nekalti berniukai už baro ir rydavom seile, bežiūrėdami į nuogaes šokejas. Deja, tas žiūrėjimas nebūdavo visai pigus. Tuoj prisistatydavo baro merginos ir užsiprašydavo šampano, o kad reikia jas vaistinti, įtikindavo už baro dirbančio raumeningo tarnautojo rūstus žvilgsnius ir mus, visą vakarą begurkšnojantis bokalą alaus. Tad pirkdavom, o jos gerdavo. Gerdavo kaip žuvis. Kodėl negerti, jei mokėdavom už šampaną, o joms pildavo „gingerale“. Ne kaip tuo laiku kalbėjome angliškai, tai dažnai mūsų klausdavo, kas mes tokie esame. Negi galėjome pasisakyti esą lietuviais,

kad manytų, kokie asilai tie lietuviai, galvoją perkantys šampaną, kai iš tikro ten tik saldus vandenėlis. Taigi, sakydavom esą vokiečiais, lai šai-posi iš prūsų. Bet kaip gyvenimas iš mūsų pasijuokė. Peritą mėnesį Lietuvoje gastroliavo keturi vokiečiai — strip-tyzo šokejai. Jie šoko Klai-pedoje ir Vilniuje, ir abejuose miestuose salės buvo pilnos moterų bei merginų. Jos šaukė, klykė, draskė vokiečiams kelnaites, net studentės negailėjo 40 litų, kad tik atsidūrų arčiau šokejų. Vokiečiai sakėsi visoje Europoje nematę tokių aistringų, pašėlusių ir gražių moterų, kaip Lietuvoje...

Taip, berašydamas 75 dolerių čekį Baltimorės miestui, dūmėjau ne tik apie doro lietuvių vardo saugojimą, bet ir brangiai atsėjusių ukrainiečių festivalį. Visada mėgstu važiuoti pas ukrainiečius. Šiais laikais esu gerokai nusivylęs Ukraina, visai nesugebanti tvarkytis, bet čia Amerikoje, mes nepaprastai gerai sutarėme su ukrainiečiais. Amerikoje ukrainiečiai nėra tokie įtakingi, kaip Kanadoje, kur jie užkariavę ne tik ledo rutulio sportą, bet nemaža jų yra ir Kanados valdžioje. G. Fordui trumpai prezidentaujant, vienu jo patarėju buvo ukrainietis dr. Myron Kruopas. Tuometinė JAV LB Krašto valdyba labai artimai su juo bendravo ir jis buvo tikras lietuvių draugas. Baltimorėje mes — tuolaikinis jaunimas, daugiausia bendravome sporto aikštėse. Įdomu, kad ukrainiečiai 1986 metais išleido anglų kalba 519 psl. knygą „The Ukrainians of Maryland“, kurioje, aprašydami savo krašto istoriją, labai palankiai ir palyginčiai plačiai mini lietuvius. Lietuvių valdomi, jie jautėsi esą namuose, tartum savame krašte, tik, lenkams išsigalėjus, jie tapo antros rūšies piliečiais ir iš jų buvo atimtos visios teisės, kurios jiems buvo suteiktos lietuvių. Tos knygos pradžioje rašoma: „To Fr. Casimir Pugevicius, Director of Lithuanian American Catholic Services, gratitude is extended for his encouragement during the planning stages of the book. His departure from Baltimore to New York has left a gap in ethnic creativity in Maryland“.

Todėl, čia ir norėtusi sustoti prie žymiausio Baltimorės lietuvių — kun. Kazimiero Pugeviciaus. Man rašant šias eilutes, jis tik prieš kelias dienas patyrė sunkią ir skausmingą piktybinio auglio operaciją galvoje ir, išėjęs iš ligoninės, ilsisi prisiglaudęs vienoje amerikiečių parapijoje. Kai prieš dvidešimt su viršum metų kun. Kazimieras Pugevicius pakluso mūsų kunigų ir vyskupo prašymams, atsisakė Baltimorės vyskupijos radijo ir televizijos direktoriaus pareigų ir išsikėlė į New Yorką vadovauti Lietuvių Katalikų religinei šaliai, galėjosi jo ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai. Metė jis įdomų, daug ateičiai žadantį darbą Amerikos katalikų hierarchijoje ir atėjo dirbti lietuviams, kad padėtų vargstančiai Katalikų Bažnyčiai okupuotoje Lietuvoje. Su-būrė jis jaunų energingų žmonių būrį, vertė iš lietuvių gausią „Katalikų Bažnyčios Kroniką“ į anglų kalbą, informavo pasaulį apie lietuvių tautos genocidą, telkė lėšas ne tik iš lietuvių, bet ir iš amerikiečių, ir įvairiais keliais siuntė paramą sąžinės kaliniams, kunigams, slaptoms vienuo-

Iš senesnių laikų (1974), prisimenant kun. K. Pugevicius veiklos barus. Iš kairės: Vlovas Kleiza, kun. Kazimieras Pugevicius, Aldona Prapulonyte, vysk. Vincentas Brizgys (jau miręs), dr. Petras Kisielius, kun. Stasys Yla (taip pat jau miręs); II eil.: Kestutis Girnius, Jonas Pabedinskas, dr. Linas Sidrys. Nuotr. Jono Kuprio

LIETUVOS KARO AVIACIJOS PAMINKLO STATYBOS EIGA

Norint įamžinti Karo aviacijos dalyvavimą nepriklausomos Lietuvos valstybės kūrime bei pagerbti Karo aviacijos lakūnus, 1992 m. spalio 16 d. Lietuvos technikos muziejaus mokslinės — metodinės tarnybos išplėstiname posėdyje, pirmininkaujant G. Ramoškai, sekretoriaujant A. Gamziukui ir dalyvaujant aviacijos veteranams, buvo pritarė A. Mikenai siūlomam paminklo Lietuvos lakūnams projektui.

Kauno miesto tarybos Kultūros ir švietimo nuolatinė komisija 1994.04.25 protokolu Nr. 8 pritarė A. Gustaičio ir kitų žuvusiųjų lakūnų paminklo įrengimui S. Dariaus ir Girėno oro uosto teritorijoje. Kauno miesto mero potvarkiu 1994.06.02 Nr. 386 buvo sudaryta komisija paminklo žuvusiems lakūnams minioje teritorijoje statybos vietai parinkti.

Vėliau Kauno miesto mero potvarkiais 1995.02.17 Nr. 121 ir 1996.01.18 Nr. 41 buvo sudarytos komisijos statybai organizuoti. Atlikus visas šias procedūras, iškilio lėšų paminklo statybai klausimas. A. Mikėnui paruošus darbo projektą ir atlikus samatinis paskaičiavimus, paaiškėjo, kad statybos darbų vertė — 84,764 Lt ir medžiagų vertė — 32,888 Lt.

Buvo kreiptasi į įvairias kultūrinės ir valstybinės institucijas, tačiau lėšų nebuvo gauta. Tuomet buvo nutarta paminklą statyti visuomenės suaukotomis lėšomis, o darbus pagal galimybes atlikti talkų būdu.

Pagal veikiančius Lietuvoje įstatymus, tokius darbus atlikti ir lėšas tvarkyti gali tik visuomeninė oficialiai registruota organizacija. Tam tikslui buvo įsteigtas Kauno Lietuvių aviatorių vaikų klubas, kurio steigiamasis susirinkimas įvyko 1996.03.20. Lietu-

ganizuotam poros dienų senatorių ir Kongreso narių lankyme, mirkė viešbučio vonioje nuo dviejų dienų vaikščiojimo pratinamas kojas kartu su a. a. dr. Petru Vileišiu ir mumis, jis barė mus, kad Rimo Česono suorganizuotam pasimatyme su kandidatu į prezidentus B. Carter, nenorėjome kelti šio krašto socialinių problemų, jis piktinosi, kad buvome pasyvūs juodųjų išsilavinimo sąjūdį, jis pergveno, kad tiek maža mūsų lanko savo bažnyčią Baltimorėje, jis sielojosi, kad Lietuvoje tokia religinė dirva ir tiek maža joje darbininkų. O jei tokių darbininkų, kaip kun. Kazimieras, turėtumėm, gal ir mūsų Lietuvoje Vėlinių ir Visų Šventųjų dienos nepakeistų amerikietiškoji „Halloween“. Deja.

Kai skambinau jam į ligoninę, linkėdamas, kad pasveiktų, jo žodžiai buvo: „Juozai viskas Dievo valioje“.

Juozas Gaila

SKELBIMAI

ELEKTROS (VEDIMAI) — PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

Dar nematę, kur sutikti 2000-uosius?
Virgijūnus ir Elmis Švabai kviečia į linksnų naująmetinę puotą Hickory Hills Country Club!
Informacija tel.: 708-267-1645, 708-974-3919.

Vidutinio amžiaus moteris ieško darbo, gali prižiūrėti, slaugyti vyr. amžiaus žmones, gaminti maistą, gyventi kartu.
Tel. 708-344-1656, Birutė.

Full time housekeeper needed: must have good references and know some English. Lake Shore Dr. location. Tel. 312-255-1919 or 312-255-1197.

Vairuotojas jūsų paslaugoms!
Vežu į darbo agentūras, sutinku oro uoste. Tel. 773-368-4358 arba 773-925-4984, Raimedas.

ATTENTION IMMIGRANTS! Canada is accepting applicants for Permanent Residence! For free information call: 1-773-282-9500. GTS concentrating in immigration to Canada. www.redeusa.com

RIVERDALE AUTOMOTIVE
Transportuojame ir parduodame parduoti naudotą auto. Pigių parduodame išsimokėjimui: remontuojame po avarijų, statome auto, geometriją, užsakome dalis geriausiu kainu, keičiame agregatus. Skambinti Rimui tel. 708-281-8586.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
off. (773) 586-5959
home (708) 425-7160
pager (708) 886-4919

RIMAS LSTANKUS

• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybį įkainavimas veikiu
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

FOR SALE VILNIUS AREA
A beautiful modern 5 bedroom 300 square meter home on Antakalnio St. at the end of Saulėtekio Ave., situated on a 16 acres sized lovely forested plot. 10 min. drive to the centre of Vilnius. Every modern convenience, including bath house. Gym, basketball and badminton courts and a spectacular barbecue area. This home comes furnished and with modern appliances. TV, w/d, d/w, microwave, etc. The asking price is just \$295,000. Please call 617-864-6914 for further details. (Truly a one of a kind property.)

KOMPIUTERIJA
Parduodami kompiuteriai. Kompiuterinių sistemų surinkimas pagal kliento užsakymus. Internetiniai arba industriniai serveriai. Taisomos kompiuterių sistemos. Programinė pagalba. Interneto pajungimas. Internetiniai puslapiai. Kreiptis: Tel. 773-737-6792; Fax. 815-461-8159; E-mail Loto2000@yahoo.com.

STASYS CONSTRUCTION
Stalniai darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; prieštatai; keramikos plytelės; "sidings", "soffits", "decks", "gutters", plokšti ir "shingle" stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą. S.Bonetis, tel. 630-241-1912.

HELP WANTED
Banquet Waitress and Kitchen help. English not necessary. We speak Lithuanian + some Polish. Flexible Days + Hours. Apply in Person at: Hickory Hills Country Club 8201 W. 95th St. Hickory Hills, Illinois.

Statant paminklą, labai daug prisidėjo tuometinis Lietuvos aviacijos muziejaus direktorius A. Gamziukas, buvęs Kauno miesto vicemeras R. Vasiliauskas, V. Margevičienė, A. A. Balutis, buvęs meras A. Račkauskas ir kiti miesto savivaldybės darbuotojai.

Statybos darbai žymiai pajudėjo, jiems vadovaujant V. Drupui. Būtina padėkoti architektui A. Mikėnui, konsultatoriui K. Linkui ir skulptoriui J. Šlivinskiui, padariusiems visam kam pradžią. O taip pat visam būriui gerano-

V. Stašaitis

The Best to the Baltics!
INTERNATIONAL
9525 South 79th Avenue, Hickory Hills, IL 60457
PHONE: (708)430-7272 (800)462-2584

MILENIUMO SUTIKIMAS LIETUVOJE!

KVIEČIAME PRALEISTI PASKUTINĮ ŠIO TUKSTANTMEČIO VAKARĄ KARTU SU G. T. INTERNATIONAL IR LIETUVOS NACIONALINE FILHARMONIJA

Didžiojoje filharmonijos salėje skambės pasaulinės muzikos šedevrai, atliekami Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro, solistų bei baletų grupės. Koncerto dirigentas — Maestro Juozas Domarkas. Prieš koncertą būsite vaišinami šampanu ir vynu, pertraukos metu — skanėstais ir gėrimais.

Vakara tęsime pulkiame balluje „RADISSON“ SAS ASTORIJA viešbutyje su vakariene griežintu orkestru.

Į kelionę taip pat įeina: skrydžiai su SAS, nakvyne „RADISSON“ viešbutyje, Naujųjų metų dieną nepakartojamas — „brunch“!

Smulkesnė informacija mūsų raštinėje.

KELIONĖS DATOS: 1999 m. GRUODŽIO 27 d. iki 2000 m. SAUSIO 5 d.

KAINA IŠ ČIKAGOS: \$1687.00
KAINA IŠ NEW YORKO: \$1587.00

VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS.
REZERVACIJOS SU PILNU APMOKĖJIMU IKI LAPKRIČIO 27 DIENOS.

Dr. A. Prunskienė su anuke Nerija.

ALBINA

Pavasaris. Birželio 15-oji diena. Pasibaigė mokslo metai. Mokinukų atsisveikinimai su mokykla ir mokytojais, apsikabinimai, rankų mojavimai: „Vajė, panelė mokytoja perkėlė mane į kitą klasę be pataisos, net vasaros darbo nedavė. Tai meskeriosiu, tai maudysiuos. Valio — iki pasimatymo rudenį!“ — Abiturientai su atestatais rankose ir šviesia viltimi būti priimti į universitetą, įstoti į savo pasirinktas korporacijas, dėvėti jų spalvas ir kepure, dideliu gimnazistų pavydu.

Šiandien 1940-tieji metai. Birželis. Saulutė skverbėsi miškan, žaidė upeliukščių atspindys, juokėsi laukų gėlės, o beržai glaudė prie savęs vėrkiančias šakas. Padėjus, kaip skėriai, lyg maras, sovietų kariuomenės tankai persirito per Nepriklausomos Lietuvos sieną išrausdami apšėtus laukus, ardydami plentų asfaltą, vieškeliais dulkių debesys artėjo prie sostinės Kauno. Vakare jų tankai riedėjo Laisvės aleja. Tai mūsų atestatų įteikimo vakaras, mūsų išleistuvės į gyvenimą. Užsidarė didžiosios durys, neatvyko muzikantai nei svečiai. Salėje direktorius ir mokytojai, susigraudinę atsisveikino sukalbėję maldą: išsiskirstėme.

Savaitės ir mėnesiai slinko dideleje įtampoje. Nei vienas Lietuvos pilietis nebuvo tikras kada jį atleis iš darbo, suims, apkaltins ir uždarys į kalėjimą. Mūsų abiturientų ryžtas siekti mokslo nemažėjo. Teiravomės, varstėme komisarų įstaigų duris. Aiškino, mes norj tapti mokytojais, medikais, inžinieriais ir įvairių sričių diplomuotais specialistais, dirbti žmonių gerovei. Netikėtai pasklido gandas, kad mokslo metai prasidės rudenį.

Į Vytauto Didžiojo universitetą, Medicinos fakulteto rūmus suguzėjo medikai, o pirmakursiai iš visų Lietuvos kampelių. Koridoriuose liejosi aukštaičių, žemaičių, suvalkiečių ir dzūkų tarmės ir nuostabių klegesų — Džievuliau, Tu mano... Užsimezgė pažintys. Bendra tautos nelaimė sujungė jaunimą: boikotavome marksizmo-leninizmo paskaitas, šukiais puošėme tamsių kampų sienas, šalinomės aiškiai raudonos spalvos tapusių kolegų. Mokslo metams įpusėjus pradėjome bruzdėti: tai prie Nežinomąjį Kareivį kapo, Invalidų apeigų metu užtraukėme himną (buvo nuvežti į KGB rūmus, rūsyje gaudinami ir bauginami. Išleido). Iškilavo kur ne kur tautinės vėliavos. Narsiausieji koligos įsijungė į kovojančios tautos pogrindį. Komunistai

no dvi šviesiaplaukes dukreles Teresę ir Marytę. Kartą sėdint prie vieno staliuko ateitininkų pobūvyje, paklausėme Vladą „ar sūnaus dar nelaukiate? Dievui laiminant abi mūsų šeimos turėtume po įpeidinį?“ Išsipildė visų troškimai. Vėlas su Albina ir sesytės džiaugėsi naujagimiu Jonuku. Albina gerbė ir mylėjo savo vyro šeimą. Prelatas Juozas Prunskis buvo visos šeimos ašis; brolis Jonas su Vanda, Jonuko krikšto mama, seserys Aneilutė ir dr. Onytė su vyru dr. Albinu Garūnai. Krikštijome Jonuką, kelėme šampano taurės, vadovaujant prelatui su pieno stikline rankoje. Neilgai trukus, laidojome ir meldėmės už dr. Vladą. Likusi našlė remdavosi prelato patarimais ir pagalba.

Dr. Albina priklausė Šv. Kryžiaus ligoninės gydytojų štabui. Buvo gerbiama savo ligonių, Šv. Kazimiero seselių, ligoninės personalo. Gabi, sąžininga, katalikų gydytojų korporacijos „Gaja“ veikli narė. Praktika klestėjo, bet dažnai pasiskundavo, kad per mažai laiko skirianti vaikams. Melsdavosi į Švč. Motiną, pavėsama savo vaikus jos dangiškai globai... „Pamokyk ir mane, Danguos Karaliene, kad atjausčiau savo ligonius, kad likčiau visada kukli, sekčiau ir neišsišokčiau prieš daugiau žinančius, sekčiau jų pavyzdžiu“. Prelato Prunskio drąsinama, išmokslo savo vaikus, kurie savo valia pasirinko gyvenimo kelią.

Vilnijos kraštan veždama vaistus savo serganciai seseriai susidūrė su tikruoju nualinto kaimo žmonių gyvenimu. Vaikai apiplyšę, išalkę, nelankantys mokyklos ubagų, geriančių tėvų degtinės buteliu; luosi ir seneliai — duonos plutelei. Albina pajuto savo likusio ir trumpėjančio gyvenimo misiją — gelbėti savo tautiečius iš moralinio ir fizinio skurdo. Ieškodama pagalbos pirmiausiai kreipėsi į klebonijas. Parapijiečių tarpe jau buvo žinomi labiausiai skurstantieji; klebonai pirmieji įsijungė į jų globą. Vėliau Albina kreipėsi į Gražinę Landsbergienę, išgirdusi, kad šioji savo lėšomis organizuoja komitetą remiantį Lietuvos vaikus, našlaičius. Grįžusi Čikagą, viena pati pradėjo labdarą. Jau gaudavo ir padėkos laiškus, net, ašaromis sulaisytus. Skaitydavo tuos laiškus savo draugams, prašė pinigų pagalbos organizuodama „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetą. Jam vadovauja, savanorių moterų ir vyrų padėdama. Vis daugiau rėmėjų atsiranda su kuklia metine 150 dolerių auka, pasirinkdami vaikučius iš savo tėvynainių tarpo. Deja, neišgydoma liga atsitaukė. Albina atsisako pirmininkės pareigų komitete su ramia širdimi, kad perleidi vadovavimą į šviesios asmenybės Birutės Jasaitienės ir jos štabo rankas. Vyksta persiorganizavimas. Lietuvos Našlaičių globos komitetas klesti, šakojasi į daugiavaikių šeimų, vienišų motinų ir studentų paramą. Pražysta mūsų išeivija, be savo dešimtmečių remiamų giminių, siūncia Komitetui kiek išgalį, prisimindami senųjų emigrantų posakį „Nagi reikia gelbėti kraują“... Paskutinį kartą mačiau Albina, jau sergancią, atvažiuosiančią lankyti sūnaus Jono krikštą tėvų, gulintį mirties patale. Mazai kalbėjome, sukanė dantis stengėmės neašaroti, nors jutome, kad tai paskuti-

nis atsisveikinimas. Pasiliko prie ligonio, jos atvežtų, tulpių puokštė. Prieš savo mirtį, telefonuodama, Albina nesiskundė savo liga, skausmais ir artėjančiu atsisveikinimu. Aimanavo, kad neuteko laiko šioje žemėje savo globotiniams gelbėti.

Atėjo 1998 metų ruduo. Pradėjo mokslo metai mokyklose, gimnazijose, universitetuose. Išaugo naujos kartos nuo 1940-ųjų metų. Anų dienų abiturientai jau baigia savo gyvenimo kelionę. Laiko dulkes užpustys jų antkapius.

Dr. Albinos pasišventimas pasėjo labdaros sėklą užjūriuose. Tikėjome, kad ta sėkla ugdys derlių tėvynėje, sušelpusių širdyse remiant savuosius ir prisimenant savo geradarę maldose.

V.M.T.

* Kaune atidarytas Nevyriausybinių organizacijų paramos centras. Centro direktorius Ugnius Savickas sakė, jog centras aktyviai veikia jau dvejus metus, o apie savo veiklą jie prabilo tik dabar, nes iki šiol labai trūko lėšų. Centre nevyriausybinių organizacijų gali gauti įvairiausias informacijos, konsultuotis teisiniais, projektų rengimo, projekto vadybos, buhalteriniais, veiklos organizavimo, organizacijos steigimo ir registravimo klausimais. „Nuosirdžiai linkiu, kad jūsų centro veikla sulauktų pelnyto pasitikėjimo ir dėkingumo, kad jūsų darbai pelnytų būtiną geru žodžiu“, rašoma prezidento Valdo Adamkaus sveikinimo laiške. Kauno mieste ir regione veikia apie 300 nevyriausybinių organizacijų.

DRAUGAS, 1999 m. lapkričio 3 d., trečiadienis

5

MIRTIES METINĖS

Tai nuo Tavęs čia taip šviesu,
Nuo žodžio šitaip pasakyto,
Nuo pagalvojimo balsu —
Turbūt, ne dėl savęs esu...

A. † A.

Dr. ALBINA PRUNSKIENĖ

1921 m. balandžio 4 d.

1998 m. lapkričio 7 d.

Jau praėjo metai, kai iš mūsų tarpo Dievas pasišaukė mūsų brangią Mamą, Močiutę ir uolią Lietuvos našlaičių globėją. Jos meilė ir šviesus prisiminimas visada bus gyvas mūsų širdyse.

Minint a. a. dr. Albinos atminimą ir mirties sukaktį, šv. Mišios bus aukojamos Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje Lemont, IL, lapkričio 7 d. 9 val. ryto ir kitose bažnyčiose Lietuvoje.

Maloniai prašome gimines ir draugus prisiminti a. a. dr. Albina savo maldose.

Nuliūdę: dukterys Teresė, Marija ir sūnus Jonas su šeimomis.

A. † A.

Dr. DOMININKUI GIEDRAIČIUI

mirus, jo žmonai JADVYGAI, maloniai mano jaunų laikų draugei, reiškiu gilią užuojautą.

Laima Platerienė

A. † A.

DANIELIUI MATULIONIUI

užbaigus šios žemės kelionę, jo brolį RAIMUNDĄ ir visus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Angelė Vencloviene

Aušra Guckel

Jane Rastas

Gailutė ir Tadas Palioniai

A. † A.

JONUI VALUKONIUI

Amžinybėn iškeliavus, nuosirdžiai užjaučiame žmoną ALDONĄ, dukrą RAMUNĘ, žentą ROMĄ, vaikaičius VILJĄ ir VYTAUTĄ ir visus artimuosius. Liūdime kartu su jumis.

Los Angeles ateitininkai

A. † A.

DALIAI BANEVIČIENEI

mirus, jos broliui KESTUČIUI JEČIUI, Pasaulio Lietuvių centro valdybos pirmininkui ir jo šeimai gilią užuojautą liūdesio valandoje reiškia

Pasaulio Lietuvių centro taryba ir valdyba

A. † A.

Dr. NANCY MAŽEIKAITI

mirus, reiškia gilią užuojautą tėvui VYTAUTUI MAŽEIKAI su žmona DANUTE, broliams dr. BARČIUI ir KERNIUI su šeimomis.

Alexas ir Vytautas Lauraičiai

NEW BORN

Kaip naujagimis, First Personal Bankas vis augs ir didėja.
Kad Jūsų santaupos taip pat augtų, mes siūlome Jums įsigyti „New Born“ sertifikatą.

AUKŠTAS NUOŠIMTIS — 5.75 % APY
TRUMPAS TERMINAS — 9 mėnesiai

Atvykę į mūsų įstaigą, turėsite progą laimėti dviem asmenims laimėtojas į Havajų salas arba \$5,000!

First Personal Banke susikalbėsite lietuviškai.

First — Personal Bank

Building Personal Banking RelationshipsSM

LOBBY:

**15014 S. LaGrange Rd.
Orland Park, IL
(in the Orland Greens Shopping Center)
(708) 226-2727**

DRIVE UP:

**15255 S. 94th Ave.
Orland Park, IL
(in the InTrust building)**

Annual Percentage Yield (APY) is effective as of October 6, 1999 and subject to change without notice. Minimum deposit of \$250 is required to obtain APY. Penalty may be imposed for early withdrawals. Offer cannot be used in conjunction with any other offers.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

WFMT klasikinė radijo stotis, laidas transliuojanti 98.7 FM bangų ruože, į savo studiją įrašams pasikvietė Vilniaus styginių kvartetą. Muzikantai amerikiečių publikai koncertuos ir šį penktadienį, lapkričio 5 d., 12 val. St. Xavier universitete. Na, o Čikagos lietuviai puikų Lietuvos ansamblį taip pat išgirs šį penktadienį, lapkričio 5 d., 7:30 val. Jaunimo centre ir sekmadienį, lapkričio 7 d., 1 val. p.p. Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte. Kartu su kvartetu skambins Čikagoje gyvenantys pianistai Sonata ir Rokas Zubovai. Bilietus dar galite įsigyti „Seklyčioje“ ir Lietuvių dailės muziejuje.

Čikagos Lietuvių pensininkų sąjungos gegužinė, turėjusi vykti š. m. lapkričio 28 d., atšaukiama dėl to dienos vyksiančio „Draugo“ koncerto.

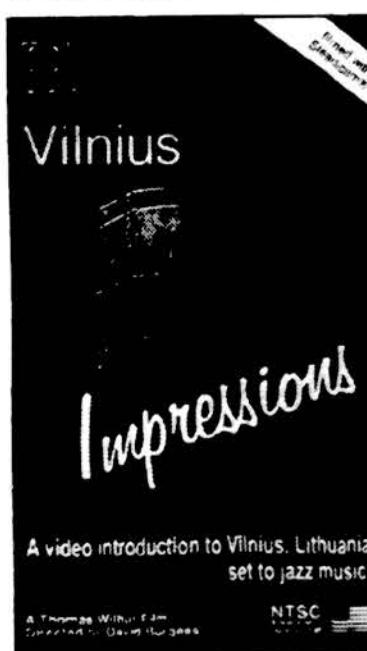
„Lituanikos“ futbolo klubas, minėdamas savo veiklos 49-tąsias metines, šeštadienį, lapkričio 20 d., Pasaulio Lietuvių centre ruošiamame pokykyje pagerbs ne vien savo pasizymėjus klubo narius ir žaidėjus, bet ir lietuviško jaunimo organizacijų veiklą remiantį Lietuvių fondą. Visi klubo nariai ir futbolu besidominti visuomenė kviečiama dalyvauti. Informacijai tel. 630-323-6302 arba 708-532-7526.

Lemonto LB valdyba lapkričio 7 d. tuoj pat po šv. Mišių 12 val. PLC didžiojoje salėje rengia iškilmingus metinius pietus, kuriuos paruos visiems gerai žinoma lemontišė A. Soliūnienė. Bus graži trumpa programa, veiks baras. Pietų metu bus traukiami didžiosios loterijos bilietai.

Kas naujo

„Draugo“ knygynelyje

Lietuva susizavėję amerikiečiai T. Wilbur ir D. Burgess išleido antrąją filmajuostę apie Lietuvą – „Vilnius Impressions“. „Žingsniuojanti“ kamera „stebi“ jaukųjį senamiestį, folklorinius festivalius, suvenyrų sleptuves ir naktinį Vilniaus gyvenimą. Spalvingus vaizdus lydi dinamiška džiazo muzika. Šią amerikiečių sukurta filmajuostę Lietuvos vyriausybė šį rugsėjį buvo oficialiai pristatiusi didžiausiam turistinių filmų festivalyje Karlovy Varyuose. Iš 400 demonstruotų juostų filmas pateko į pirmąjį keturiasdešimtuką. Naujosios filmajuostės kaina – 10 dol., su persiuntimu – 13.95 dol.

Anglų-lietuvių kalbų žodynas padeda išversti vidutinio sunkumo angliškų tekstus. Žodyne, kurį sudarė V. Baravykas, – apie 30,000 žodžių ir posakių, jis išleistas 1995 m. JAV. Žodyno kaina – 20 dol., su persiuntimu – 23.95 dol.

Daugelis žinome, kad Antanas Vaičiulaitis buvo vienas žymiausių lietuvių rašytojų, žavėjęs savo kalbos lyriškumu, sužetais, artimais lietuvių sielai. Jis išleido daug knygų, įvairiais pavadinimais, bet, išleisdamas vienintelį poezijos rinkinį, jį pavadino „Ir atskrido volunge“. Juk volunge lietuviams yra ypatingas paukštis – ir savo gražia išvaizda, ir savo džiuginančiu balsu. Ne kitaip ir choras, pavadintas „Volunge“ O tą „Volunge“, „atskrendančią“ net iš Toronto, galėsime (kartu su kitais, nemaziau šauniais choralais), išgirsti „Draugo“ sukaustuvių metų užbaigimo koncerte lapkričio 28 d., sekmadienį, 2 val. p.p., Mother McAuley mokyklos auditorijoje, 3737 W. 99th Str., Oak Lawn, IL. Bilietai gaunami „Draugo“ administracijoje ir „Seklyčioje“. Atvykite pasiklausyti!

Tilžės Akto paskelbimo 81-ji sukaktis bus iškilmingai minima sekmadienį, lapkričio 7 d., 2 val. p.p. Šaulių namuose, Čikagoje. Programos iškilmingoje dalyje – dalyvaujančių organizacijų vėliavų įnešimas, vadovaujant Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės vėliavų tarnybai, himnai, vyskupo Hanso Dumpio invokacija, mirusiųjų pagerbimas šventės apibūdinimas, Tilžės Akto skaitymas, teisininko Jono Dainausko paskaita ir mininėje dalyje dar nematytas jaunimo pasirodymas. Minėjimą ruošia Mažosios Lietuvos Rezistencinis sąjūdis, dalyvaujant šauliams, ramovėnams, Mažosios Lietuvos lietuvių draugijai ir kt. Visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti.

Susimąstę „Žiburelio“, Montessori mokykloje, mokinukai. Iš kairės: Matas McCarthy, Kovas Polikaitis, Aleksas Jeske.

SKELBIMAI

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skambinti gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-264-0100
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Prof. Vytautas Landsbergis, Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas, šeštadienį, lapkričio mėn. 6 d., dalyvaus „Dovana Lietuvai“ konferencijoje ir tars žodį. Taip pat konferencijos dalyviams bus sudaryta proga glaudžiau su pirmininku pabendrauti. Vėliau konferencija vyks š. m. lapkričio mėn. 5-7 d. Key Bridge Marriott, Arlington, VA. Konferencijos rengėjai yra JAV LB Socialinių reikalų tarnyba, Lietuvos ambasada ir JAV LB Vašingtono miesto apylinkė.

Prisiminkime prezidentą Antaną Smetoną ir jo svarbą lietuvių tautai, siekiant nepriklausomybės ir pasirašant nepriklausomybės paskelbimo aktą 1918 m. vasario 16 d. Prezidento Antano Smetonos 125 m. gimimo ir 55 m. mirties sukaktį minėjimas rengiamas lapkričio 21 d. 12:30 val. p.p. Pasaulio lietuvių centre Lietuvių fondo salėje. Apie prezidentą Antaną Smetoną kalbės inž. Jonas Jurekūnas ir „Draugo“ vyr. red. Danutė Bindokienė. Po to meninė programa, pietūs. Pietus gamins Aldona Soliūnienė. Stalus ir salę papuos Dana Bazienė. Leidinio paruošimu ir išleidimu rūpinasi Viktoras Kučas. Vietas užsisakykite, skambindami Irenai Kazlauskienėi tel. 630-257-8346 arba Danai Bazienėi tel. 708-636-6021. Kviečiame visuomenę minėjime gausiai dalyvauti.

Panevėžiečių klubo narių metinis susirinkimas įvyks lapkričio 7 d., sekmadienį, 12 val. Jaunimo centro klasėje, pirmame aukšte. Prieš susirinkimą 10 val. r. tėvų jėgų koplyčioje bus aukojamas šv. Mišios už mirusius panevėžiečius. Kviečiame dalyvauti naujai atvykusius panevėžiečius. Pirmąsias susipažinimo metais nereikės mokėti solidarumo mokesčio. Atvykite!

Susimąstę „Žiburelio“, Montessori mokykloje, mokinukai. Iš kairės: Matas McCarthy, Kovas Polikaitis, Aleksas Jeske.

SKELBIMAI

A. a. Teodoro Blinstrubo atminimą pagerbdami, Vytautas ir Aldona Vaitkai aukoja \$25 Lietuvos našlaičiams. Reiškiamie užuojautą velionio artimiesiems, o aukotojams dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 West 71 St., Chicago, IL 60629.

Vyr. skautininkui a. a. Vytautui Skrinškai Kanadoje mirus, jo atminimą pagerbdami ponai J. Bobinai siunčia \$150 – vieno Lietuvos našlaičio metinį mokesį. Reiškiamie užuojautą velionio artimiesiems, o aukotojams dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globa“, 2711 West 71 St., Chicago, IL 60629.

Kalėdiniai siuntiniai, pinigai, maisto siuntiniai į Lietuvą per TRANSPAK'ą. Šiuo metu oru ir laivu siunčiam kas savaitę. Turime daugiau pagalbininkų – aptarnavimas greitas. Atvažiavusim į namus ir padėsime supakuoti. (Istaiga „Draugo“ pastatė.) Tel. 773-838-1050.

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Grybs, grybs baravyks, visų grybų pulkavinkas!

MINTYS PAGALVOJIMUI

Sau kelią skyniau pro pilkąją masę, sutikdamas demoniškus (velniškus) gundymus ir politines kryžkeles, tačiau džiaugiuosi nepasimetęs, nepaskendęs ir nesužejęs, – politiškai laisvas ir demokratiniais principais galįs naudotis, kaip niekam politiškai nepriklausas, tik sąžinės balsą girdįs.

Tau, jaunime, linkėčiau suprasti mano patyrimus ir išeiti į šviesius – ne idoliška (stabų), bet dieviška etika (moklas apie moralę, dorovę) nusikaidrintus – horizontus. Tuos šokus, kuriuos šiandien skelbi ir į savo vėliavas įrašęs esi, pasistenk greičiau įžiebti visuomenės širdyse. Šiandien, kaip niekas anksčiau, žmogus pasigenda žmogaus... Gyvenimo esmei suprasti – mažiau kalkuliacijos (apskaičiavimo), o daugiau kontempliacijos (apmąstymo) šiandien reikia!.. Mano tautinių aspiracijų (siekimų) atšvaitas – Tumas Vaizgantas.

Alfonsas Jurskis
Pedagogas, docentas, inžinierius.

Jei tikėjimas nebus primestas, tuomet nebus tikintųjų, kurie tik formaliai tiki, bet savo tikėjimo nemyli. Tuomet išnyks statistikiniai žmonės, statistikiniai krikščionys. Negyvyje idealus tik laikinai prisimena ir gerbia, bet niekas už juos nemiršta.

Dr. Domas Jasaitis

KAUNAS

Amžių būvyje daug padavimų bei legendų sukurta apie Kauną, jo pilis, jų požemius ir apylinkes (...) Pagal T. Narbutą užrašyta legendą **Kaunis** buvęs senosios lietuvių tikybos dievaitis. Jo statula stovėjusi ties dabartiniu Kauno senamiestiu, šiaurinėje Nemuno pakrantėje. Ji buvusi milžiniška. Dievaitis rankose laikęs lanką su strelėmis. Sielinkai jį laikė savo globėju. Jo garbei buvo deginama 14 medžių šaknų ir 14 ūgių. Plukdydami sielius upėmis, lietuviai turėdavo su savimi jo mažą statulėlę ir, ištikus audrai, Nemuno krante degindavę jam auką, aukodami ūgius, šaknis, porą avinų. Jeigu to neužtekdavę, Nemunas nenuirimdavo, aukodavo kraujo aukas, prašydami, kad nustotų dargana, priešingą vėjas.

15-16 amžiuje pasklidęs „Lietuvos ir Žemaičių Didžiosios Kunigaikštystės metraštis“ Lietuvos kunigaikščių

ZVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

pat mokomės istorijos ir geografijos bei dainuojame ir šokame tautinius šokius. Būti tikru lietuviu neužtenka mokėti kalbėti ir skaityti lietuviškai. Yra daug žmonių pasaulyje, kurie vaikystėje išmoko skaityti, rašyti ir kalbėti, bet kai užaugo, nutolo nuo lietuviybės. Jeigu jie dar moka kalbėti lietuviškai, nemanau, kad juos reikėtų laikyti tikrais lietuviais. Jei nori būti tikru lietuviu, neužtenka lankyti tik liuanistinę mokyklą, bet turi dalyvauti lietuviškose organizacijose, skaityti lietuviškas knygas laisvalaikiais ir padėti lietuviams Lietuvoje. Toks gali sakyti, kad nesėdi kampe sugėdintas, bet atlieka tikro lietuvi pareigas.

Živilė Bielskutė, abiturientė, Čikagos lit. m-la

IDOMŲ GREITKELIAI

Kai aš vaziuoju į liuanistinę mokyklą, klausaus radijo. Į mokyklą nuvažiuoti trunka valandą laiko, per tą laiką aš galiu užbaigti nebaigtus namų darbus, bet niekada lietuvių kalbos pamokų. Kartais aš skaitau laikraščius arba žurnalus. Mano jauniausias brolis Aleksas kartais verčia, nes jam nepatinka mokytis. Jei man nereikia baigti pamokų ir nenoriu skaityti, tai kartais tą valandą pramiegu.

Kai vaziuoju greitkeliais, man patinka žiūrėti pro langą į pastatus ir reklamas. Man keliai ir greitkeliai yra idomos.

Darius Sutrinavičius, 10 klasės mokinys, Čikagos lit. m-la

GALVOSŪKIS NR. 16

Kiek „kvoterių“ (25 centai) sudaro du dolerius? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 17

Kiek „kvoterių“ (25 centai) sudaro du dolerius? (5 taškai)

→ NYGRAAUŠP
→ TASSAPPLI
→ EIVOAETSL
→ YLAANIPSD
→ STRAALDEE
→ TAREAASSD
→ RKASJOYDU
→ ITSKPRIAL
→ VAAAOSKDT

(Brėžinčiai) Sumaišytas antrame kvadrato raidės sudėliokite taip, kad gautumėte daiktavardį, ir įrašykite į pirmąjį kvadratą. Sudarė VIII klasės mokinės Justina ir Kristina Zabelaitės iš Rokiškio. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 18

Išsprendkite šį uždavinį: Tarp dviejų vaikų buvo 85 metrai atstumo. Vaikai ejo priešais vienas antrą; vienas ejo kas minutę po 9 metrus, antras po 8 metrus. Po kiek minučių vaikai susitiks? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 19

Perrašykite sakinius ir pažymėtuose žodžiuose įrašykite praleistas raides: Spalio mėn – sio pradžioje, po pirmųjų šalnų, beveik kasmet at – la orai. Šis met – laikas vadina – mas Lietuvoje bobų vasara, o Amerikoje – indėnų vasara. Tada pav – juje plaukia laum – ių plaukai. Juos suverpė vor – kai. Puš – nuose pasirodo r – deniniai grybai, kurie nebijo šarmotų r – tmečių. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 20

A. Lietuvos balionų varžybose, koks rekordinis aukštis buvo pasiektas? B. Kurio amžiaus yra Lietuvos seniausias aktyvus parašutinininkas? C. Kuri Lietuvos plaukikė net tris kartus pagerino pasaulio rekordą? D. Kiek šiandien Lietuvos miškuose yra stumbrų, briedžių, šernų, vilkų, lapių, kiškių? E. Išvardinkite apie 15 atsitikimų, kuo šuo yra naudingas žmogui. Už visus teisingai išspręstus uždavinius skiriama 10 taškų, o už dalinį sprendimą – 5 taškai.

Atsiuntę kun. dr. E. Gerulis.

BITĖS IR TRANAI, VAPSVOS TEISIAMI

Korius sukrovė bitės gzuole aukštai, juos tinginiai tranai suskato savintis. Byla teisman pateko – teisė juos vapsva. Puikiausiai pažindama abi puses, pasiūlė jiems atlikti tokį bandymą: „Panašūs jūsų kūnai – ta pati spalva, – todėl nenuostabu, kad kilo abejonių man. Kad kartais nesuklysciau, jus teisdama, kurius paimkite ir pripildykite medaus, kad aš iš kvapo ar iš koro išvaizdos nuspręsti galėčiau, ar tranų, ar bičių jie“. Tranai nepritarė, o bitės vapsvą parėmė. Tada vapsva paskelbė tokį nuosprendį: „Dabar man aišku, kas darbuos, o kas – ne. Tegu už tris šis medus bitėms teks!“ Jei viskas būtų taip, nereikėtų pasakoti: tranai mat nepakluso šitam nuosprendžiui.

Fedras

BITĖS

(Lietuvių tautosaka)
Bitės „pagaldyvuose“ (sausuose) metuose lizdus krauna pelkėse. (Skaudivilė).

Jei bitės gūžtas daro viršuje, bus šlapias ruduo. (Panevėzys)

Jei bitės igelta vieta žmogui neįstina, sakoma, kad tas žmogus nesveikas. (Sėduva).

Jei bitė igelia, patrink jos igeltą vietą druska, – netins. (Gudžiūnai)

Gerklei užtinis ir praryti nebegalint, duok sudziointos ir sugrūstos bitės su vandeniu.

Jei bičiuliai tarp savęs susipyksta, tai bitės miršta. (Simony)

Jei bitės kuriuose dirba liežuvelius, tai bičiuliai vienas antrą apkalba. (Simony)

Jei kas lyjant sėdi ant slenkščio, tam bitės seksis. (Vadokliai)